

Strategisk plan 2023-2025

Budget 2023

Stenungsunds
kommun

Finansiella mål och inriktningsmål för Stenungsunds kommun 2023

Finansiella mål

1. Nettokostnadsandelen, inklusive finansnetto och hela pensionsskuldens förändring, ska inte överstiga 98 % i genomsnitt över rullande sexårsperioder.
2. Självfinansieringsgraden av investeringarna, i skattefinansierad verksamhet, ska uppgå till minst 70 % sett över rullande sexårsperioder.
3. Soliditeten ska förbättras eller hållas oförändrad.
4. Kommunens skattesats ska vara oförändrad under mandatperioden.

Mål utifrån Agenda 2030

1. Mål 3: God hälsa och välbefinnande.
2. Mål 4: God utbildning för alla.
3. Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.
4. Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna.

Innehåll

<i>Inledning</i>	3
Planeringsprocessen	3
Styrmodell	3
Politisk organisation	4
Förvaltningsorganisation	4
Politiken har ordet	5
Vision 2035	7
Kommunens ledord	8
God ekonomisk hushållning	8
Mål kommunkoncernen 2023	8
Finansiella mål	9
Inriktningsmål	9
<i>Omvärldsanalys</i>	12
<i>Ramberäkning</i>	15
<i>Ekonomisk översikt</i>	18
<i>Ekonomiska sammanställningar</i>	21
Resultatbudget	21
Finansieringsbudget	21
Balansbudget	22
<i>Personal</i>	25
<i>Sektorsbeskrivningar</i>	26
Sektor utbildning	26
Sektor socialtjänst	29
Sektor samhällsbyggnad	31
Sektor stödfunktioner	34
<i>Ekonomiska styrprinciper</i>	36
<i>Befolkningsprognos 2021 – 2026</i>	38
<i>Fem år i sammandrag</i>	39

Inledning

Planeringsprocessen

Utgångspunkt är kommunallagens bestämmelser om att Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens verksamhet.

Processen utgår från att Kommunfullmäktige i juni fastställer budgeten för nästkommande år. På grund av att 2022 är ett valår fastställer kommunfullmäktige budgeten även i november. From budgetåret 2020 är det ekonomi/personalberedningen som bereder budgeten.

Den strategiska planen innehåller en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en ekonomisk plan för tre år varav budgetåret är periodens första år.

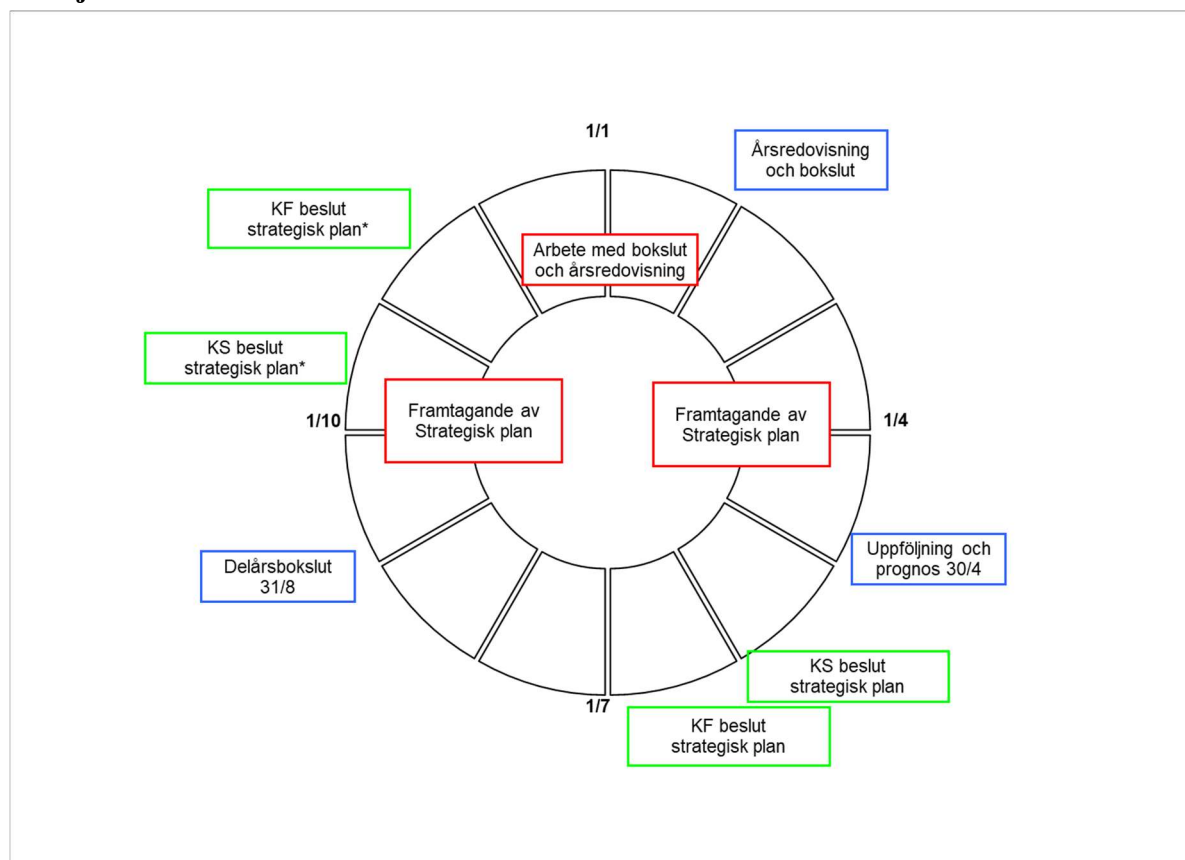
I planen anges skattesatsen och verksamheternas anslag/ramar. Av planen framgår hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

För verksamheten anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Styrmodell

Under 2023 års budgetprocess har arbetet med styrmodellen fortsatt. Styrmodellarbetet utgår från att kommunens vision "Vision 2035", Agenda 2030 och kommunens ledord är det ramverk som ska genomsyra hela kommunens verksamhet. Arbetet med att konkretisera och visualisera styrningen i Stenungsunds kommun fortsätter under 2023.

Årshjul

*På grund av att 2022 är ett valår tar kommunfullmäktige beslut om strategisk plan både i juni och i november.

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och det enda politiska organet som är direktvalt. I Stenungsunds kommun har kommunfullmäktige tillsatt fyra beredningar, som är kommunfullmäktiges verktyg för att bereda politiska framtids- och visionsfrågor inför debatt och beslut i fullmäktige.

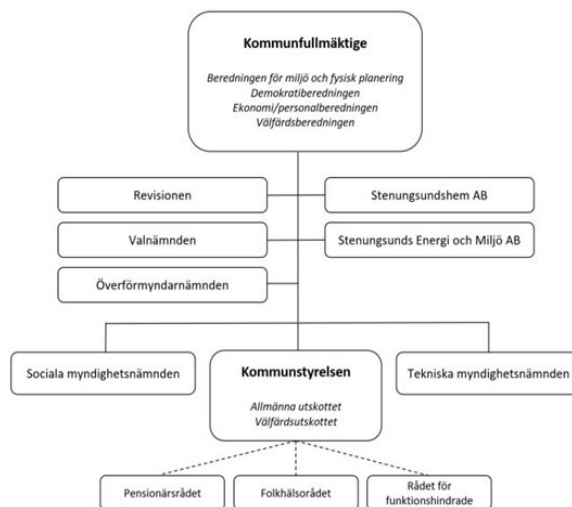
Kommunstyrelsen har en övergripande ledningsfunktion och ansvarar bland annat för att bereda och yttra sig i de ärenden som föreläggs kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ser till så att kommunfullmäktiges beslut genomförs och att återrapportering sker till kommunfullmäktige.

Ekonomi/personalberedningen bereder, på uppdrag av kommunfullmäktige, budgeten för planperioden och nästkommande år. Det inkluderar att bereda ärenden som enligt beslut i kommunfullmäktige ska beaktas i nästa års budget. Ekonomi/personalberedningen samordnar dessutom arbetet med inriktningsmål och lokalresursplanering som är en del av den strategiska planen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att upprätta budgeten för nästkommande år och planåren.

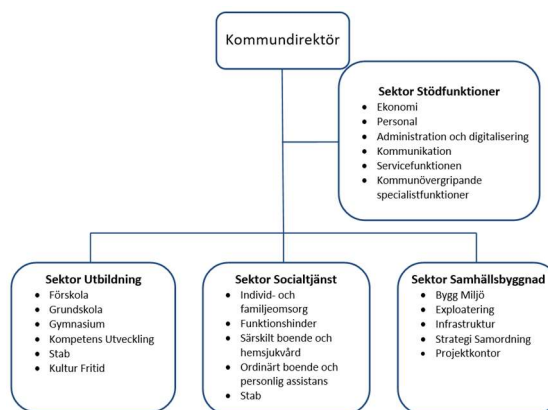
I Stenungsund finns det två utskott som bereder ärendena åt kommunstyrelsen, Allmänna utskottet och Valfärdsutskottet. Valfärdsutskottet bereder "mjuka" frågor som exempelvis utbildning, förskola, särskilda och ordinära boenden samt individ och familjeomsorg. Övriga frågor, exempelvis tekniska och kommunövergripande hanteras av allmänna utskottet.

I Stenungsunds kommun finns följande nämnder: Social myndighetsnämnd, Teknisk myndighetsnämnd, Valnämnd och Överförmyndarnämnd. Kommunen har också tre råd, Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Rådet för funktionshinder.

Förvaltningsorganisation

Stenungsunds kommuns förvaltning består av fyra sektorer. De fyra sektorerna är sektor utbildning, sektor socialtjänst, sektor samhällsbyggnad samt sektor stödfunktioner. Förvaltningen leds av kommundirektören som har huvudansvaret för att förvaltningen verkställer uppdragen från de förtroendevalda och att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt.

Politiken har ordet

Ansvar för Stenungsund

I en turbulent och orolig tid, med många och svåra utmaningar, är det viktigt med ett handlingskraftigt och stabilt styre.

Moderaterna och Socialdemokraterna är partier med olikheter, men också likheter. Det är utifrån våra likheter vi kommit överens om vilka förslag vi ska gå fram med och hur vi ska prioritera i ett svårt och osäkert läge. Vi förenas i viljan att ta ansvar för helheten och vill arbeta tillsammans för att kunna genomföra strategiskt viktiga beslut, utveckla kommunen framåt och nå Stenungsunds vision 2035.

Det är krig i Europa och det påverkar hela världen. Alla märker redan av det högre pris- och ränteläget, men det är först nästa år effekterna kommer märkas då både konsumtion och investeringar väntas minska. SKR bedömer att Sverige snabbt närmar sig en lågkonjunktur och de ökade skatteintäkterna för kommunerna täcker varken prisökningar eller höjda pensionskostnader.

Sedan beslut togs i juni för budget 2023 har både kostnads- och konjunkturläge förvärrats och jämfört med den behöver vi prioritera om för att klara 60 mnkr i ökade kostnader. En del av de satsningar som då presenterades behöver stå tillbaka för att trygga kvaliteten i välfärdens kärna. Vi frångår överskottsålet på 2% för att inte verksamheterna ska få för tvära kast, men är samtidigt tydliga med att effektiviseringar behöver genomföras. Vi ålägger alla sektorer ett generellt effektiviseringskrav på 1%.

Sund återhållsamhet kommer vara en förutsättning framöver och arbetet med budget 2024, som snart påbörjas, kommer innebära stora utmaningar. Det är genom tydlig uppföljning, tillit och tydlighet vi tillsammans kommer lyckas prioritera rätt.

Investeringar

De nödvändiga investeringar som påbörjats ska färdigställas. De förändringar som blir tydliga i den här budgeten är snarare en uppdatering givet att projekt inte kommit så långt som vi hoppats och att kostnaderna skjuts framåt till det år de mest troligt uppstår. Om vi inte gör det som är nödvändigt kommer det på sikt

innebära kostnadsökningar i andra former, som inhyrda moduler och lokaler, eller ökade underhålls- och renoveringskostnader.

Verksamheter

Samhällsbyggnad och infrastruktur

Vi har som mål att fortsatt prioritera framdrift i detaljplaner, öka både mark- och planberedskap och möjliggöra för byggandet av bostäder. Ingen omprioritering för denna sektor utöver det generella effektiviseringskravet.

Skola

Vi vill fortsätta den satsning som möjliggjordes 2022 genom bland annat ”skolmiljarden” för att elever med låga meritvärden på gymnasiet ska klara av att ta sin examen inom tre år. 800 tkr innebär att vi kan ha en ökad lärartät-
het.

Miljö

Vi har inom ramen för 8+ fjordars arbete en unik möjlighet att genomföra åtgärder som ligger i linje med våra nationella miljömål; ett hav i balans och en levande kust och skärgård. Ett tillskott på 300 tkr kommer innebära att det arbetet kan intensifieras.

Friskvård

Vi vill uppmuntra alla anställda att investera i sin hälsa med träning och friskvård och höjer därför friskvårdsbidraget från 800 kronor till 1 000 kronor. Beräknad kostnad 500 tkr.

Habiliteringsersättning

Att alla kommuninvånare har en meningsfull vardag är viktigt för vårt samhälle. Det ger sammanhang och värde. Den dagliga habiliteringsersättning som idag utgår på 40 kr ska höjas med 10 kronor. Beräknad kostnad 200 tkr.

Stöd till pensionärsföreningar

Civilsamhället gör en viktig insats och bidrar till att våra kommuninvånare har ett meningsfullt liv, inte minst pensionärsföreningarna som arrangerar många träffar och utbildningar. Stödet till pensionärsföreningar höjs med 20 kronor per medlem till 50 kronor. Beräknad kostnad 34 tkr.

Kommunstyrelsen oförutsedda

Vi står inför ett ekonomisk och säkerhetspolitiskt mycket osäkert läge. Vi kommer, så som

det ser ut, behöva genomföra särskilda insatser och täcka kostnader. Varje krona vi inte behöver ta från verksamheter kommer vara värdefull och vi avsätter därför totalt 3 mnkr till posten "Kommunstyrelsens oförutsedda" för att kunna använda där de kan göra bäst nytta.

Utredningsuppdrag

1. Personalkontinuitet

Vi behöver få bättre personalkontinuitet och mer tid i mötena med omsorgstagare inom hemtjänsten, särskilda boenden och LSS. Vi ger förvaltningen i uppdrag att utreda det förändringsarbete som behövs samt återkomma med kostnadsanalys samt en beräknad tidsplan.

2. Motverka skolsegregation

Förvaltningen får i uppdrag att utreda hur grundskolorna i Stenungsund kan organiseras och utvecklas för att på bästa sätt främja attraktivitet och motverka skolsegregation.

3. Kommunens samordnade ansvar för brottsförebyggande arbete.

Från och med 2023 förväntas kommunerna ha ett lagstadgat samordnande ansvar för att förebygga brott. Det här är en ny roll för kommunen och vi ger uppdraget att påbörja detta arbete och ta fram form och kostnad för att utveckla det, i nära samarbete med politik, polis, näringsliv och civilsamhälle.

4. Nå topp 10 företagsklimatrankingen

Det är företagen och deras anställda som skapar resurser till välfärden. Vi ska stärka kommunens näringslivsklimat eftersom en stark arbetsmarknad med hög tillväxt är en förutsättning för ett växande Stenungsund. Förvaltningen får i uppdrag att ta fram strategiskt kraftfulla åtgärder som ytterligare skulle behöva komma till för att nå topp tio, samt att kostnadsberäkna dessa.

Socialdemokraterna Moderaterna

Vision 2035

Stenungsunds kommun antog 2014 en ny vision, Vision 2035, *Stenungsund Det goda samhället med framtidstro och utveckling med människan och naturen i centrum*. Till visionen finns två avgörande inriktningar: ”Attraktivt och välkomnande” samt ”Ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling”.

1. Attraktivt och välkomnande

- Trygg miljö
- Attraktivt centrum och ett rikt kulturliv
- Goda kommunikationer
- Levande företagsklimat
- Alltid bästa möjliga möte

2. Ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling

- Social hållbarhet
- Ekonomisk hållbarhet
- Ekologisk hållbarhet

De avgörande inriktningarna förklaras nedan.

Attraktivt och välkomnande

Trygg miljö

Stenungsund, en kommun med cirka 35 000 invånare, erbjuder bostäder för alla behov i olika former. Boendemiljöerna är attraktiva med närhet till såväl hav som skog och goda möjligheter till en aktiv fritid. Stenungsund är ett tryggt och levande samhälle med platser för möten och gemenskap. Vi har en lättillgänglig hälso- och sjukvård, bra förskolor och skolor samt god omsorg om funktionshindrade och äldre. Till Stenungsund är alla välkomna - vi omfamnar och accepterar oliktankande och välkomnar nya initiativ. Stenungsund är en barnvänlig kommun där vi värnar om barns rättigheter och arbetar för att barn och ungdomar ska ha en god uppväxtmiljö. Vi erbjuder mycket goda möjligheter till utbildning och arbete eller annan sysselsättning. Vi har bredd och spets på de utbildningar vi tillhandahåller. I Stenungsunds kommun utbildar vi världsmedborgare som står väl rustade för framtidens alla utmaningar. De allra flesta som bor i Stenungsund har någon form av sysselsättning. Alla grundskoleelever går vidare till gymnasiet

och merparten av kommunens unga vuxna går vidare från gymnasiet till högre studier.

Attraktivt centrum och ett rikt kulturliv

Centrummiljön i Stenungsund är levande, dynamisk och turistvänlig. Den stora mängden besökare och turister från när och fjärran lockas hit för att ta del av shoppinglivet, restaurangutbudet, de många olika möjligheterna till fysisk aktivitet och ett brett utbud av kulturaktiviteter. Naturen är alltid närvarande och tillgänglig i kommunens alla delar. Som en av Västkustens pärlor erbjuder vi natursköna upplevelser och goda fritidsaktiviteter i en unik skärgårdsmiljö. Vi erbjuder aktiviteter i vildmarksnatur med fina vandringsleder, fiske och camping. Den traditionella bohusslänska kulturen utvecklas genom konst och mathistoriska upplevelser.

Goda kommunikationer

Kommunikationerna till och från Stenungsunds kommun är goda och möjliggör en bekväm pendling för dig genom hållbara och miljövänliga transporter. Vi har dubbelspår på vissa sträckor till Stenungsund från Göteborg och Oslo som möjliggör fler avgångar.

Levande företagsklimat

Stenungsund är en företagsvänlig kommun och bland de främsta i Sverige när det gäller hållbar tillväxt. Företagsklimatet i Stenungsund är gott och stöttar en utökning i befintliga företag såväl som nya så att fler arbetstillfällen kan skapas. Vi har ett varierat näringsliv och ett världsledande hållbart kemikluster såväl som IT-kluster. Stenungsund har en science-park i världsklass med samarbete mellan, näringslivet, universitet samt gymnasium och yrkeshögskola vilket lockar kompetens, entreprenörer och innovationer till kommunen.

Alltid bästa möjliga möte

Stenungsund är en invånarvänlig kommun som strävar efter att alla invånare ska mötas med professionalism och respekt. Vi vill att du ska känna att du blir tagen på allvar oavsett ärende och vilken bakgrund du har. Kommunens värdegrund - insyn, delaktighet, öppenhet och helhetssyn genomsyrar alla verksamheter i kommunen.

Ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling

I Stenungsunds kommun bedriver vi en hållbar utveckling vilket innebär att vi strävar efter att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. All hållbar utveckling kräver ett folkligt och aktivt deltagande från invånarna. Stenungsund är en kommun som på olika sätt bjuder in medborgarna till dialog och samtal för att driva en utveckling som värnar om våra gemensamma resurser.

Social hållbarhet

Stenungsund är ett tryggt, inkluderande och stabilt samhälle där invånarnas behov tillgodoses, oavsett kön och inkomst. En socialt hållbar utveckling främjas av det livslånga lärandet, en trygg uppväxt, ökat arbetsdeltagande, att du får åldras med livskvalitet samt att du har goda levnadsvanor. Vi har livet i fokus i Stenungsund! Invånarna i kommunen har en god hälsa fysiskt, psykiskt och socialt. Genom demokrati och delaktighet ges möjlighet för Stenungsundsborna att skapa förutsättningar för ett gott liv.

Ekonomisk hållbarhet

Vi driver en ekonomisk hållbarhet genom att skapa utveckling utan att skada miljön. Ekonomin är långsiktigt stabil och låter dig som människa utvecklas i samklang med miljön och utan att slösa mer än nödvändigt på våra gemensamma tillgångar.

Ekologisk hållbarhet

I Stenungsunds kommun arbetar vi för en hållbar ekologisk utveckling vilket innebär att vi värnar om människans långsiktiga fortlevnad, en naturskön miljö samt biologisk mångfald. Vi arbetar aktivt för att anpassa samhället efter vad miljön och människornas hälsa tål.

Kommunens ledord

Helhet, öppenhet, delaktighet och insyn är kommunens ledord.

Helhet: Den egna verksamhetens betydelse ses i ett större sammanhang och kommun- och medborgarnyttan går före den egna verksamhetens bästa.

Öppenhet: Vi har ett öppet och tillåtande klimat som genomsyras av ärlighet och tydlighet.

Delaktighet: Verksamheten främjas av att många är med och påverkar besluten och verkar i lojalitet med fattade beslut.

Insyn: Vi skall vara transparenta och ge omgivningen möjlighet till insyn i kommunens arbetsutförande och resultat.

God ekonomisk hushållning

I Kommunallagens elfte kapitel står det att budgeten ska ange finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten, som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Målen ska sträva efter att kommunens verksamhet bedrivs på ett sätt som säkerställer att även kommande generationer får en bra kommunal service samt att maximal nytta uppnås med minsta möjliga resursåtgång. Ambitionen är att ha mål som är långsiktigt hållbara och som kan mätas över tid.

I Stenungsunds kommun uppnås god ekonomisk hushållning genom att 70 % av de finansiella målen samt inriktningsmålen är helt eller delvis uppfyllda. Denna definition gäller såväl målen för kommunen som för koncernen.

Mål kommunkoncernen 2023

Riksdagen beslutade 2018 om en ny kommunal bokförings- och redovisningslag, lag om kommunal bokföring och redovisning. Den nya lagen innebär bland annat att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska följas upp och utvärderas för hela den kommunala koncernen.

1. Soliditeten för koncernen ska förbättras eller hållas oförändrad.
2. Självfinansieringsgraden¹ av investeringarna, ska uppgå till minst 70 % sett över rullande sexårsperioder.
3. Mål 3 från Agenda 2030: God hälsa och välbefinnande.
4. Mål 13 från Agenda 2030: Bekämpa klimatförändringarna.

---

¹ För kommunen mäts detta för den skattefinansierade delen.

Finansiella mål

De finansiella målen ska ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen.

1. Nettokostnadsandelen, inklusive finansnetto och hela pensionsskuldens förändring, ska inte överstiga 98 % i genomsnitt över rullande sexårsperioder.
2. Självfinansieringsgraden av investeringarna, i skattefinansierad verksamhet, ska uppgå till minst 70 % sett över rullande sexårsperioder.
3. Soliditeten ska förbättras eller hållas oförändrad.
4. Kommunens skattesats ska vara oförändrad under mandatperioden.

Inriktningsmål

Inriktningsmålen är kommunens övergripande mål och utgår från fyra av Agenda 2030:s mål. Måluppfyllelsen mäts genom indikatorer för varje mål. Indikatorerna jämförs med andra kommuner i Sverige i Kolada och om resultatet är bland de 25 procent med bäst resultat eller om resultatet har förbättrats så anses målet uppfyllt eller delvis uppfyllt. Nedan följer samtliga inriktningsmål, vilka indikatorer som kopplats till respektive inriktningsmål samt hur förvaltningen planerar att nå höjd måluppfyllelse under 2023.

1. Mål 3: God hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Kommunens möjlighet att påverka målet:

Sveriges kommuner ansvarar för merparten av de välfärdstjänster som har stor påverkan på befolkningens hälsa genom livet. Det handlar om hur skolan och den sociala omsorgen fungerar. God hälsa och välbefinnande beror också på hur bostads- och samhällsplaneringen lokalt bedrivs. Det handlar också om i vilken mån det finns kultur- och fritidsaktiviteter för alla, oavsett kön, bakgrund eller socioekonomisk situation. Dessutom har den kommunala omsorgen en särskild roll som direkt påverkar hälsa och välbefinnande, framförallt hos de mest utsatta och svaga i samhället.

Indikatorer:

- Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
- Medellivslängd kvinnor, år
- Medellivslängd män, år
- Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)
- Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 invånare
- Antibiotikaförsäljning, recept/1000 invånare

Så når kommunen en högre måluppfyllelse:

Det övergripande målet för folkhälsan i Sverige är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Stenungsunds kommun har utifrån sin lokala roll stora möjligheter att påverka medborgarnas hälsa och välbefinnande då folkhälsan påverkas av de sammanhang och den miljö vi lever i. En ökad jämlikhet i hälsa och livsvillkor är en förutsättning för att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle. Det är särskilt viktigt att utjämna skillnader i hälsa och ge människor större möjlighet att kunna påverka sina liv och känna sig delaktiga. Kommunens synsätt är att varje enskild medborgare är en individ med egna resurser, erfarenheter och önskemål som kan stärkas, utvecklas och tas till vara.

För en högre måluppfyllelse ska Stenungsunds kommun ha en välfungerande för-, grund- och gymnasieskola som ska ge goda förutsättningar för hela livet. Kommunen ska garantera en trygghet och god äldreomsorg på ålderns höst och ge förutsättningar för den som har ett funktionshinder att nå sin fulla potential. Det handlar också om att kommunen har effektiva förebyggande och sociala insatser för den som hamnat snett i livet eller är på väg in i ett liv som varken är hälsosamt eller leder till välbefinnande. Därtill har kommunen en viktig roll i att bygga fysiska miljöer som främjar hälsosamma liv och välbefinnande i alla åldrar samt att möjliggöra för alla invånare att kunna leva ett aktivt och bra liv där den enskilde har inflytande i samhället och över sin vardag.

2. Mål 4: God utbildning för alla

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Kommunerna ansvarar för stora delar av utbildningssystemet. Såväl förskola som grundskola, gymnasium och delar av vuxenutbildningen finansieras med kommunala skattemedel och drivs med både kommunala och fristående huvudmän. Som utbildningsanordnare gäller det att vara uppdaterad på de lokala arbetsmarknadsbehoven så att rätt kompetenser utbildas. Att klara skolan har i sin tur stor betydelse för hälsan, även i vuxen ålder.

Indikatorer:

- Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)
- Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
- Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)
- Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)
- Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)
- Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)

Så når kommunen en högre måluppfyllelse

Arbetsmarknaden har successivt förändrats i bemärkelsen att allt högre krav på utbildning och kompetens ställs för att en person ska få ett arbete. Avsaknad av en fullföljd gymnasieutbildning är en faktor som kraftigt påverkar risken för att en ung person ska hamna i tidigt utanförskap och att personen på sikt inte ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. En gymnasieutbildning ger kommunens unga möjlighet att få ett arbete, att söka sig vidare till högre studier eller på annat sätt förverkliga sina drömmar. För att klara framtidens kompetensförsörjning för såväl den offentliga som den privata sektorn är det av största vikt att dagens unga fullföljer sin gymnasieutbildning.

För att fler ungdomar ska fullfölja sin gymnasieutbildning krävs en förskola och grundskola som ger alla elever grundläggande kunskaper att få möjligheten att nå sin fulla potential. Det handlar också om att kommunen möjliggör för vuxna att kunna vidareutbilda sig senare i livet. I Stenungsunds kommun ska alla elever, utifrån sina förutsättningar, mötas av positiva och tydliga förväntningar, med start redan i förskolan. I för-, grund- och gymnasieskolan samt vuxenutbildningen är en av de viktigaste prio-

riteringarna för ökad kvalitet i undervisningen en fungerande kompetensförsörjning och att lyckas attrahera och behålla legitimerad personal. Lärarna är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas framgång. Arbetet med kollegialt lärande med fokus på analys av undervisning inom ramen för arbetet med ledarskap och lärarskicklighet behöver därför fortsätta. Dessutom behöver den digitala infrastrukturen struktureras och anpassas till det pedagogiska arbetet samtidigt som det anpassas till digitaliseringsens möjligheter. Kommunen har ett viktigt uppdrag i att inspirera till och informera om olika vägar in i yrkeslivet och vad arbetsmarknaden efterfrågar, vilket kan stärka motivationen för en gymnasieexamen. Samverkan mellan skola och arbetsliv behöver därför stärkas och studie- och yrkesvägledning (SYV) behöver fortsatt utvecklas.

För en ökad måluppfyllelse behöver också förutsättningar och möjligheter för ungdomars informella lärande stärkas och arbetet kring trygghet och studiero fortsätta. Vi lever idag i ett informations- och kunskapsamhälle i snabb förändring. Kommunens biblioteks- och kulturverksamhet har därför också en viktig roll att främja ett livslångt lärande för alla.

3. Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Kommuner stödjer utvecklingen av arbetstillfällena för alla grupper, även de som står långt från arbetsmarknaden. Detta kan ske exempelvis i samverkan med Arbetsförmedlingen, näringslivet och den sociala ekonomin. Kommunerna ansvarar även för kommunal vuxenutbildning som bidrar till att människor kan utbilda sig och hitta arbete. Kommuner är också markägare, markförsäljare, planerare, tillståndsgivare och kontrollmyndighet inom många områden som berör flertalet företag. Genom att sköta sina uppdrag objektivt, rättsäkert och professionellt skapar man bästa förutsättningar för näringslivet att bedriva sin verksamhet och växa.

Indikatorer

- Bruttoregionalprodukt (BRP), kr/invånare
- Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)

- Långtidsarbetslöshet 25–64 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen
- Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel (%)

Så når kommunen en högre måluppfyllelse

Stenungsunds kommun arbetar med den övergripande målbilden att med gemensamma krafter minska antalet försörjningsstödstagare genom att fler når självförsörjning, eller en meningsfull sysselsättning, som stärker möjligheten att nå självförsörjning i framtiden. Stenungsunds kommun ska därför verka för att arbetsökande och försörjningsstödstagare på snabbast sätt når självförsörjning eller meningsfull sysselsättning samt vara en förebild för andra arbetsgivare. Kommunen ska ta ett socialt ansvar för att möjliggöra för de som står utanför eller inte hunnit in på arbetsmarknaden att få arbetslivserfarenhet genom att erbjuda praktik-, ferie- och arbetsträningsplatser. Samtidigt ska samverka med näringslivet öka för att möjliggöra fler praktik- och arbetsträningsplatser. Fokus är att kommunen ska ha arbetsmarknadsperspektiv i all kontakt med försörjningsstödstagare och arbetsökande. Den egna viljan och minimera passivitet ska vara fokus. Det handlar om ett tydligare arbetsmarknadsperspektiv utifrån socialtjänstlagens intentioner om frigörandet av människors egna resurser och självständighet kombinerat med eget ansvar och tillit.

Företagen skapar arbetstillfällen och tillväxt. Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för kommunens möjlighet att öka sysselsättningsgraden. Ett positivt företagsklimat är en förutsättning för att näringslivet ska fortsätta välja Stenungsund som bas för etablering och expansion. Som tillståndsgivare och kontrollmyndighet har kommunen ett viktigt uppdrag i att motverka osund konkurrens genom ett objektiva, rättssäkert och professionellt arbetssätt.

4. Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Kommunerna har ett ansvar vid planeringen att ta hänsyn till klimatrisker. Att klimatanpassa den fysiska planeringen innebär både att förebygga och minimera riskerna för naturolyckor. Kommuner arbetar med anpassning genom

åtgärder i den fysiska miljön samt strategi- och ledningsarbete. Kommuner har stora möjligheter och utmaningar att minska sin klimatpåverkan och anpassa sig till ett förändrat klimat. Arbetet för minskad klimatpåverkan i kommuner sker inom många områden. Det gäller exempelvis infrastrukturplanering och satsningar på kollektivtrafik, cykel, parkeringspolicy och trafikplanering. Att minska energianvändningen i byggnader sparar både pengar och miljö. Kommunernas och regionernas arbete ger stora resultat, men det finns mer att göra och att spara. Stora möjligheter finns t ex inom samhällsplanering och offentlig upphandling och i samspel med näringsliv och invånare.

Indikatorer

- Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO₂-ekvivalenter/invånare
- Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO₂-ekvivalenter
- Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)
- Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området, (%)
- Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/invånare

Så når kommunen en högre måluppfyllelse

Stenungsunds kommun kan göra skillnad genom förändringar i sin egen verksamhet och genom att göra det lättare för sina invånare och företagare att leva och verka klimatsmart. Det sker genom aktiva val och prioriteringar samt ett proaktivt informationsarbete.

Fokus för kommunen är att skapa incitament där det ska vara lätt att välja rätt. Detta berör allt mellan vardagliga val som vid inköp eller resor, till frågor som berör exempelvis sopsortering. Det handlar också om att kommunen ska verka för att förlänga hållbarhetstiden och underlätta återbruk av inventarier liksom att stärka samarbetet i frågor som berör den marina miljön och naturvårdande insatser. För att minska kommunens verksamheters påverkan på miljön och klimatet ska också digitaliseringens möjligheter användas för att påskynda en mer hållbar utveckling. Kommunen har också ett stort ansvar i sin samhällsplanering vad gäller utformning av detaljplaner, lokal infrastrukturplanering och fastighetsinvesteringar. Kommunen har därtill ett viktigt

uppdrag i att medvetandegöra hållbarhetsfrågorna i skolan. I samverkan med andra myndigheter och företag ska kommunen vara en förebild och en samverkanspart som möjliggör en mer hållbar utveckling lokalt.

Omvärldsanalys²

Omvärldsanalysen syftar till att redovisa faktorer som påverkar kommunens planering på kort och medellång sikt, det vill säga de tre-fyra närmaste åren. Faktorer som är viktiga att ha kännedom om är den samhällsekonomiska utvecklingen, statliga reformer och beslut, arbetsmarknadsläget, samt den demografiska utvecklingen. Det är också viktigt att ha kännedom om större händelser internationellt som kan ha påverkan på Sveriges ekonomi och kommunal verksamhet.

Samhällsekonomi

Inflationen är hög i många länder. I och med pandemin bedrevs en mycket expansiv ekonomisk politik som ökade efterfrågan, speciellt på varor. Detta drev upp den globala varuinflationen. Därutöver har energipriserna ökat kraftigt, speciellt i Europa, på grund av kriget i Ukraina. Kriget i Ukraina har även drivit upp andra råvarupriser, till exempel på spannmål, vilket tryckt upp livsmedelspriserna. Att räntorna globalt har varit så låga så länge – sedan den globala finanskrisen 2008 – har påverkat hushållens efterfrågan och staters budgetrestriktioner världen över. Den höga inflationen tvingar nu centralbanker till snabba räntehöjningar. Detta tillsammans med hög inflation urholkar köpkraften i de flesta av världens ekonomier. De höga energipriserna drabbar främst Europa, i jämförelse med USA som är självförsörjande på olja och gas. Den globala handeln dämpas samtidigt av att tillväxten i Kina bedöms bromsa in. Arbetsmarknaden i USA är mycket ansträngd även om vissa tecken på avmattning syns. Hushållens efterfrågan och byggandet har försvagats, men trots fallande BNP under första halvåret har inflationen ännu inte dämpats. Den amerikanska centralbanken, Federal Reserve, väntas fortsätta höja styrräntan då arbetsmarknaden är ansträngd och den höga inflationen beständig.

Europa präglas i hög grad av kriget i Ukraina. De höga energipriserna kommer att bestå under en längre tid och få varaktiga negativa effekter för hushåll och företag. På kort sikt kommer denna utbuds- och kostnadschock ge höga levnadsomkostnader för hushållen liksom höga priser och energibrist för företagen. Speciellt Tyskland och Italien väntas drabbas hårt ekonomiskt, genom det minskande gasutbudet. Lägre efterfrågan från hushållen samt minskad produktion från företagen gör att BNP-utvecklingen stagnerar i Eurozonen 2023, även om lättnader för de mest utsatta hushållen är att vänta. En viktig faktor för den allt svagare konjunkturen blir att investeringarna minskar kraftigt. Jämfört med tidigare prognoser kommer BNP-nivån att vara varaktigt lägre i Europa kommande år.

Efterfrågetillväxten på svensk export spås bli svagare 2022, för att bli riktigt svag 2023. Detta motverkas till viss del av den svaga kronan.

Sverige

Utfallen för svensk inflation har nyligen varit överraskande höga. Den oväntat höga inflationen har lyft inflationsutsikterna på kort sikt och även för de kommande 12 månaderna. Samtidigt har en mycket brant ränteuppgång syns de senaste månaderna, huvudsakligen drivet av centralbankernas höjda styrräntor. Pris- och ränteuppgångarna blir därmed större än vad SKR räknat med i tidigare prognoser. Frågan är inte längre ”om” Sverige går mot en lågkonjunktur utan ”hur snart” lågkonjunkturen är ett faktum, samt hur djup den blir. SKR:s prognos är att svensk BNP faller nästa år. Detta medför att den postpandemiska återhämtningen för arbetsmarknaden bryts. Antalet sysselsatta kommer att minska och arbetslösheten beräknas ligga på knappt 8,5 procent 2023–2024. I SKR:s framskrivning repar sig BNP- och timtillväxten under 2024, men konjunkturen stärks mer påtagligt först 2025. Mycket svag konjunkturutveckling antas medföra sjunkande räntor redan nästa år. Trots detta kommer ränteläget då att vara betydligt högre än de senaste åren. Den långa eran av oerhört låga räntor är över. På samma sätt kommer konsumentpriserna totalt sett – efter rekordsnabba ökningar 2021–2023 – heller inte falla tillbaka. Trots att SKR räknar med att inflationen sjunker snabbt under nästa år lär högre priser på många varor och tjänster bli

² MakroNytt SKR, oktober 2022. (Gäller ej avsnitt Näringsliv)

bestående. En hög nominell tillväxt för det kommunala skatteunderlaget 2022–2025 urholkas av stora prisuppgångar, varför ökningen realt sett blir svag under perioden. 2023 sjunker skatteunderlaget kraftigt i reala termer.

I nuläget ligger sysselsättningsgraden högre än någonsin tidigare. Över 69 procent av befolkningen är sysselsatt (under de senaste fyra utfallsmånaderna, maj–augusti, AKU). Framåtblickande indikatorer (exempelvis KI-barometern) visar dock att efterfrågan på arbetskraft kommer att försvagas framöver.

Kommunerna

SKR bedömer att den kommunala konsumtionen kommer att utvecklas svagt under 2023. I kommunsektorn faller den nominella ökningstakten för skatteunderlaget tillbaka och resurserna urholkas av den höga prisutvecklingen i sektorn. Det är ännu ovisst om det blir några resurstillskott för 2023 i form av nya statsbidrag. Statsbudgeten förväntas presenteras tidigast den 8 november. Frågan är också i vilken grad som besked i slutet av året påverkar verksamheten nästa år. Oavsett eventuella resurstillskott står kommunsektorn inför stora utmaningar då pris- och ränteuppgångarna varaktigt beräknas försvaga sektorns köpkraft. Den höga prisuppgången i kommunsektorn beror dels på högre insatspriser, dels på ökade pensionskostnader. Pensionskostnadens ökning har två förklaringar. Det nya avtalet AKAP-KR är något dyrare än tidigare avtal, men till största del beror ökningen på en ny värdering av sektorns pensionsskuld. De förmånsbestämda avtalspensionerna är värdesäkrade med prisbasbeloppet, vilket betyder att pensionskulden växer när prisbasbeloppet höjs. Sammantaget för perioden beräknas skatteunderlaget inte räcka till att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym i linje med den senaste tioårsperioden. Samtidigt är den demografiska utmaningen framöver större än tidigare: de i arbetsför ålder behöver försörja allt fler (yngre och äldre). Särskilt de ökade behoven av omsorg och vård av äldre förutsätter allt större resurser.

Investeringsbehov³

Investeringsutgifterna i kommunerna är fortsatt höga även om de minskade under 2021. Ök-

ningen från 2015 till 2021 motsvarar 25 procent i fasta priser. Inkluderas de kommunägda bolagen förstärks ökningstakten. I kommunkoncernerna har investeringsutgifterna ökat med 30 procent i fasta priser till nära 160 miljarder kronor år 2020. Även mätt som andel av skatter och bidrag, som normalt växer snabbare än priser och löner, är andelen högre nu än 2015.

För åren 2022–2025 är investeringarna i princip på samma nivå som 2021, i fasta priser, vilket innebär att den utveckling som hittills skett nu stannar av.

De senaste årens goda resultat har gjort att självfinansieringsgraden av investeringarna har varit hög, trots höga utgifter. I SKR:s framskrivning försämras dock resultaten efter 2022, vilket gör att utrymmet för att egenfinansiera investeringar på denna höga nivå försvinner snabbt. Till detta läggs en stigande ränta. Räntekostnaderna motsvarar idag en ½ procent av verksamhetskostnaderna, samtidigt som det också finns intäkter som påverkas av stigande räntor. SKR bedömer att effekten av stigande räntor och kommunernas stigande låneskuld inte kommer att påverka planerade investeringar i stor utsträckning, men det är en osäker bedömning. Effekten av ökad upplåning i kombination med höjda räntor kan komma att ha inverkan på kommande investeringsbeslut.

Stenungsunds kommun har genomfört och planerar att genomföra stora investeringar under budgetåret samt kommande planperiod. Det avser framför allt nya verksamhetslokaler inom förskola, skola och särskilt omsorgsböende samt utbyggnad av infrastruktur och vatten och avlopp.

Näringsliv

Stenungsunds kommun är en utpräglad näringslivskommun med betydande arbetskrafts- inpendling från närliggande kommuner. Näringslivet är diversifierat och spännande. I kommunen finns drygt 2 800 företag verkamma inom ett brett spektrum av branscher. Den absoluta majoriteten av alla företag i kommunen är småföretag med upp till fyra anställda, men det finns också flertalet stora företag med hundratals anställda.

Kemiindustrin är tongivande med företag som Borealis AB, Nouryon Functional Chemicals AB, Perstorp AB och Inovyn Sverige AB.

³ Ekonomirapporten SKR, maj 2022

Tillsammans sysselsätter dessa 2 500 medarbetare, vilket om underleverantörerna räknas in, blir dubbelt så många. Koncernen Hogia AB med sina drygt 27 bolag och 650 anställda, varav 550 i Stenungsund, är en annan stor arbetsgivare.

Runt främst Kemiindustrin har ett antal underleverantörer och servicepartners vuxit upp och etablerats i kommunen. Utöver kemiindustrin finns hantverksföretag inom bygg och byggservice samt en starkt växande tjänstesektor inom bland annat engineering, IT, utbildning och hälso- och sjukvård och även en stark besöksnäring samt handel.

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både kommunens och Göteborgsregionens utveckling. Företagen skapar arbetstillfällen och tillväxt. Samtidigt skapar kommunen flera av de förutsättningar som näringslivet behöver för att utvecklas och växa. Kommunens övergripande målsättning för näringslivet är därför att underlätta för företagen genom att erbjuda god service med bibehållet myndighetsansvar.

Pensioner

Kostnaden för avtalspensioner (inklusive finansiell kostnad) beräknas öka kraftigt i Sveriges kommuner år 2023, jämfört med 2022. Det är främst inflationsuppgången, men även premiehöjningar i det nya pensionsavtalet och löneökningar under pandemin, som leder till en stor kostnadsökning.

Parterna har kommit överens om en modernisering av pensionsavtalet med en snabbare övergång mot helt avgiftsbestämda pensioner i sektorn. Det nya pensionsavtalet innebär stabila pensioner för framtidens pensionärer och högre förutsägbarhet för arbetsgivare i kommuner och regioner. I det nya avtalet höjs premierna i den avgiftsbestämda avtalspensionen från 1 januari 2023 med motsvarande 1,5 procent av lönesumman.

Övergången till helt avgiftsbestämda pensioner innebär att det på riktigt lång sikt inte kommer att finnas några pensionskulder. Kostnaden kommer då endast bestå av avgifter som belastar det enskilda årets resultat.

Ramberäkning

Budgetramarna för 2023 räknas upp i huvudsak enligt vårens rekommendation från SKR, se nedanstående tabell. Personalkostnader och internräntan avviker från rekommenderad nivå då kommunens bedömning är en annan än den rekommenderade nivån. I ramberäkningarna har hänsyn tagits till det nya pensionsavtalet som gäller från och med 2023-01-01 samt den prognos som KPA lämnat den 17 aug. Kostnadsökningen har budgeterats centralt.

Uppräkningsprocent	2023	2024	2025
Övriga intäkter	1,0%	1,0%	1,0%
Personalkostnader	3,0%	3,0%	3,0%
Internräntor	1,5%	1,5%	1,5%
Lokalhyror interna	0%	0%	0%
Städ och vakt internt	0%	0%	0%
Lokalhyror externa	2,4%	2,4%	2,4%
Övriga kostnader, KPIF*	1,2%	1,7%	2,0%

*SKR cirkulär 22:06

Förvaltningen har sammanställt ytterligare rambehov med anledning av bland annat volymförändringar. Den ekonomiska ramen har därefter justerats med politiska satsningar och prioriteringar samt en generell effektivisering/besparing per sektor på grund av det ansträngda ekonomiska läget.

Löneökningar, kapitalkostnader och volymer ligger centralt i avvaktan på faktiskt utfall. När utfallet är känt sker en ramjustering gentemot berörd verksamhet.

Politiska satsningar och prioriteringar

Nedan kommenteras de politiska satsningar och prioriteringar som skett:

Politisk verksamhet

- Effektivisering/besparing 0,4 mnkr
- Utökad ram för förändrad politisk organisation samt arvodesnivåer 1,9 mnkr

Kommunövergripande

- Effektivisering/besparing 5 mnkr
- Utökad ram till höjning av friskvårdspeng, 0,5 mnkr
- Utökad ram för ökade kostnader inom räddningstjänsten, 18 mnkr
- Detaljplaner och förstudier i driften 4,5 mnkr
- Höjt bidrag till pensionärsföreningar 0,03 mnkr

Sektor utbildning

- Effektivisering/besparing, en procent av nettobudget, 8,0 mnkr
- Full kompensation för volymer
- Utökad ram för skolskjutsar 2,2 mnkr
- Utökad ram för tidiga insatser i förskolan – mindre barngrupper, 0,8 mnkr
- Utökad ram till förstärkning av IM och stöd till gymnasieelever med särskilda behov, 2,2 mnkr
- Utökad ram för ungdomsstödare gymnasiet, 0,6 mnkr
- Utökad ram för processledare/utredare, 0,7 mnkr
- Utökad ram till att permanenta tjänst som friluftssamordnare, 0,7 mnkr
- Utökad ram för samordnare teknik, 0,8 mnkr
- Effektiviseringar inom grundskolan 0,9 mnkr, gymnasiet 1,1 mnkr samt stab 0,1 mnkr.

Sektor socialtjänst

- Effektivisering/besparing, en procent av nettobudget, 5,5 mnkr
- Full kompensation för volymer
- Utökad ram för processledare/utredare, 0,7 mnkr
- Utökad ram för licenser för Phoniros och Lifecare mm, 0,5 mnkr
- Utökad ram för enhetschef till nytt hemtjänstdistrikt, 0,9 mnkr
- Utökad ram för sjuksköterska till nytt LSS-boende och ny hemtjänstgrupp, 0,6 mnkr
- Utökad ram för nytt nattavtal, 0,5 mnkr
- Utökad ram till IFO för utökning av socialsekreterartjänster till våld i nära relationer och familjerätten, 1,1 mnkr
- Utökning av boendestödet, 1 mnkr
- Höjd habiliteringsersättning med 10 kr per dag, 0,2 mnkr
- Statsbidrag inom vård och omsorg ska möta ökade kostnader 10,6 mnkr
- Effektiviseringar inom IFO, 2,1 mnkr

Sektor samhällsbyggnad

- Effektivisering/besparing, en procent av nettobudget, 0,7 mnkr

- Utökad ram 8+ fjordar, 0,3 mnkr
- Utökning av tjänster inom plan, strategiska markfrågor, trafik, infrastruktur, projekt samt tillsyn inom bygg och miljö, 6,5 mnkr
- Effektiviseringar och ökade intäkter, 4,1 mnkr

Sektor stödfunktioner

- Effektivisering/besparing, en procent av nettobudget, 1,3 mnkr
- Utökning av tjänster inom överförmyndarverksamheten, brottsförebyggande arbete, samt stabsfunktion, 1,9 mnkr
- Utökad ram för implementering av visselblåsardirektivet, 0,1 mnkr
- Utökad ram, kompensation för prisförändringar inom service, 0,4 mnkr
- Utökad ram till park för underfinansierad ram, 0,8 mnkr

Tillfälliga satsningar 2023

- Utbildning av nya politiker, 0,2 mnkr
- Minska kön inom budget- och skuldrådgivning, 0,2 mnkr.
- Förrättningskostnader Getskärs badplats 0,3 mnkr
- Medfinansiering ÅVS (trafik) 0,3 mnkr

- Pilotprojekt skolintendent i ett skolområde 0,5 mnkr
- Riktat stöd till elever med låga meritvärden gymnasiet 0,9 mnkr

Kommunövergripande

Under Kommunövergripande redovisas kommundirektör samt medel för utvecklingsprojekt och ledarutveckling.

Här redovisas även följande: volym- och driftspengar, avgifter till olika förbund och projekt som till exempel SKR, projekt Leader med mera. Även personalrelaterade verksamheter som företagshälsovård, facklig verksamhet och personalinsatser redovisas här.

Finansverksamheten

Under finansverksamheten redovisas skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt finansiella intäkter och kostnader. Här redovisas även kostnader för pensionsutbetalningar, pensionsskuld förändring, netto av POPålägg från verksamheten samt kostnader för arbetsgivaravgifter. Mer om detta finns under Ekonomisk översikt.

Ramar

Nedan redovisas ramarna per verksamhet. Varje sektor har också ett eget avsnitt i detta dokument.

tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Politisk verksamhet	-11 028	-12 678		
varav revisionen	-1 109	-1 268		
Kommunövergripande	-44 654	-144 273		
varav KS oförutsedda	-5 400	-3 000		
Räddningstjänst	-25 044	-41 019		
Sektor utbildning	-817 931	-800 036		
Övergripande utbildning	-29 792	-20 516		
Förskola	-156 921	-156 404		
Grundskola	-310 420	-305 264		
Gymnasieverksamheten	-123 444	-123 695		
Särskolan	-25 571	-25 528		
Staben	-61 937	-61 263		
Kompetens och utveckling	-34 474	-33 675		
Kultur/Fritid	-75 372	-73 691		
Sektor socialtjänst	-564 300	-539 040		
Övergripande socialtjänst	-12 684	-5 529		
Individ- och familjeomsorg	-117 379	-116 576		
Funktionshinder	-152 969	-152 153		
Vård och omsorg	-281 268	-264 782		
Sektor samhällsbyggnad	-73 985	-66 374		
Samhällsbyggnad	-73 985	-66 374		
Avfall (avgiftsfinansierad)	0	0		
VA-enheten (avgiftsfinansierad)	0	0		
Sektor stödfunktioner	-197 808	-188 681		
Stödfunktioner	-99 306	-91 517		
Servicefunktionerna	-98 502	-97 164		
Kalkylerad kapitalkostnad	112 546	128 911	150 472	161 454
Avskrivningar	-97 912	-106 938	-122 051	-130 146
Nettokostnad	-1 720 116	-1 770 128	-1 850 545	-1 914 897
Skatter och finansiella kostnader				
Finansverksamheten	1 741 168	1 778 028	1 834 948	1 945 749
Årets resultat	21 052	7 900	-15 597	30 852

Ekonomisk översikt

Resultat

Det rådande ekonomiska läget i världen med ökad inflation och höjd ränta tillsammans med nytt pensionsavtal har lett till ett kraftigt försvagat resultat jämfört med budgeten som beslutades i juni. Budgeterat resultat för 2023 uppgår till 7,9 mnkr. Det medför en nettokostnadsandel på 99,6 % vilket är 1,6 % högre än det finansiella målet. För resterande år i planperioden uppgår nettokostnadsandelen i snitt till samma andel, 99,6 %. Sverige och Europa är på väg in i en lågkonjunktur som ser ut att bli längre än vad som förväntades i våras. Resultatnivån är inte tillräcklig för att nå de finansiella målen och att möta kommande minskning av realskatteunderlaget. En fortsatt prioritering av resurser kommer att krävas alternativt intäktsökningar.

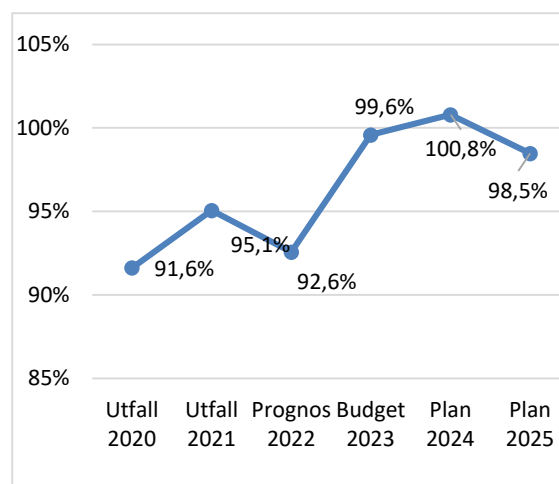
Skatteintäkter och utjämningsbidrag

Skatteintäkterna är beräknade utifrån Sveriges Kommuner och Regioners Cirkulär 2022:28 daterat 2022-08-25 med ett tillägg på 10 mnkr för 2023.

Mkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatteintäkter	1 523	1 568	1 691	1 757	1 836
Inkomstutjämnning	73	77	102	107	112
Kostnadsutjämnning	-24	-16	-10	-10	-10
Regleringsbidrag/-avgift	80	63	42	41	31
Strukturbidrag	0	0	0	0	0
LSS-utjämnning	7	4	2	2	2
Fastighetsavgift	59	61	66	66	66
Införandeavgift/Utjämnin	0	0	0	0	0
Summa	1 718	1 756	1 893	1 963	2 037
Procentuell förändring	7,7%	2,2%	7,8%	3,7%	3,8%

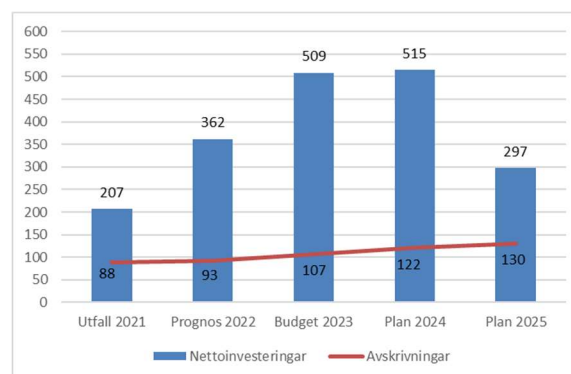
Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämningsbidrag visar hur stor del av dessa intäkter som går åt till den löpande verksamheten. Det finansiella målet är 98 % i genomsnitt över rullande sexårsperioder. Det budgeterade resultatet för perioden 2023–2025 tillsammans med prognos för 2022 samt bokslut 2020 och 2021 medför en nettokostnadsandel på 96,4 %. Genomsnittet för åren 2023-2025 uppgår till 99,6 % vilket till stor del beror på hög inflation med framförallt ökade pensionskostnader som följd. Ökningen av nettokostnaderna visar på att en fortsatt prioritering av kostnader kommer att behöva göras framöver för att de finansiella målen ska uppfyllas.

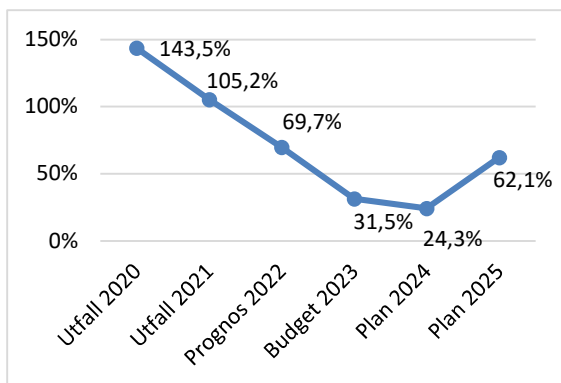
Investeringar

Investeringsnivån uppgår till 508,8 mnkr för 2023. För åren 2022-2024 föreligger ovanligt höga investeringsnivåer på grund av i första hand stora lokalinvesteringar, projekt resecenter samt idrottsanläggningar. Investeringsstakten dämpas år 2025 och framåt.

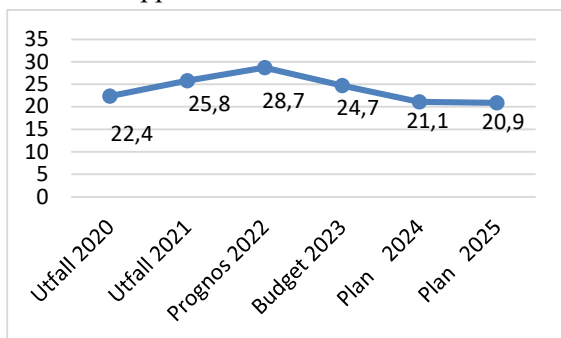
Självfinansieringsgrad investeringar

Självfinansieringsgraden talar om hur stor del av investeringarna som finansieras med egna medel. Med egna medel avses årets resultat, avskrivningar och tomtförsäljning. Målet är att självfinansieringsgraden ska uppgå till minst 70 % i genomsnitt över rullande sexårsperioder för den skattefinansierade verksamheten. Sett över perioden 2020–2025 uppgår den till 72,7 % vilket är högre än målet. Genomsnittet höjs väsentligt av de höga resultaten 2020 och 2021 samt prognosen för 2022 kombinerat med för perioden förhållandevis låga investeringsnivåer för 2020 och 2021. Genomsnittet för åren 2023-2025 uppgår till 39,3 % vilket visar på att kommunens resultatnivåer behöver höjas för att klara det finansiella målet och begränsa låneskuldutvecklingen.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital, det vill säga inte finansierade genom lån. Den är ett mått på den finansiella styrkan på lång sikt. Soliditeten mäts inklusive hela pensionsåtagandet. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas förändring. Målet är att soliditeten ska förbättras eller vara oförändrad. Soliditeten har förbättrats kontinuerligt de senaste åren. Orsaken är främst att kommunen haft stora positiva resultat. Under planperioden sjunker soliditeten till 20,9 % främst på grund av de höga investeringsnivåerna kombinerat med den låga självfinansieringsgraden. Detta innebär att fortsatta prioriteringar behöver göras för att målet ska uppnås.

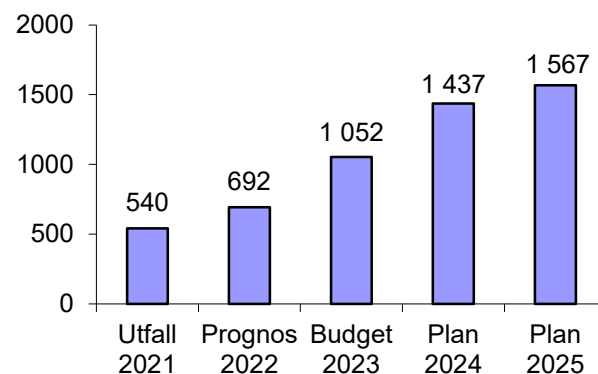
Skulder

Kommunens skulder kan i huvudsak delas upp i två delar, den som kommunen lånat upp i bank och den som kommunen lånat av de anställda, det vill säga pensionsskulden. Den totala pensionsskulden beräknas öka med i snitt 9 % åren 2023-2024 för att sedan plana ut. Den höga ökningen beror på den höga inflationsnivån som råder i landet och världen just nu och som förväntas påverka både 2023 och 2024. Ansvarsförbindelsen som vid ett normalår brukar minska i takt med att pensionen betalas ut beräknas istället öka under perioden. Den nya pensionsavsättningen ökar också mer än vid ett normalår på grund av ökade inflationsantaganden för 2023 och 2025.

Låneskuld

Låneskulden redovisas inklusive de medel som är vidareutlånade till kommunens bolag. Från 2021 till 2025 beräknas låneskulden öka med 1 027 mnkr, vilket är en direkt följd av kommande års investeringsvolym. Av låneskulden är 57 mnkr vidareutlånat till det kommunala bolaget Stenungsunds Energi och Miljö AB.

Låneskuld 2021–2025, mnkr

Befolkningsprognos för Stenungsund

Prognosen ligger till grund för verksamheternas kostnadsutveckling och planering.

Av nedanstående tabell framgår befolkningsprognosen för 2021–2026 (avrundade siffror).

Ålder	2021*	2022	2023	2024	2025	2026	Förändring	
							2021-2026	i procent
0-5	1 889	1 888	1 901	1 879	1 906	1 945	56	3%
6-15	3 601	3 610	3 576	3 588	3 580	3 616	15	0%
16-18	1 121	1 156	1 156	1 142	1 146	1 170	49	4%
19-64	15 407	15 564	15 562	15 694	15 895	16 308	901	6%
65-79	3 983	3 992	3 992	3 987	3 975	3 956	-27	-1%
80-w	1 555	1 642	1 722	1 802	1 896	1 993	438	28%
Summa	27 556	27 853	27 911	28 091	28 397	28 988	1 432	5%
Ålder	2021*	2022	2023	2024	2025	2026		
0-w	2%	1%	0%	1%	1%	2%		

* Faktisk tillväxt 2021

Ekonomiska sammanställningar

Resultatbudget

mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	459,7	482,0	501,4	510,2	519,1
Verksamhetens kostnader	-1 973,9	-2 077,5	-2 219,0	-2 300,3	-2 354,8
Jämförelsestörande poster	-34,1	-	-	-	-
Avskrivningar	-88,1	-92,5	-106,9	-122,1	-130,1
Verksamhetens nettokostnader	-1 636,4	-1 688,0	-1 824,5	-1 912,2	-1 965,8
Skatteintäkter	1 522,7	1 608,7	1 690,8	1 757,6	1 836,3
Generella statsbidrag	209,4	234,8	202,4	205,7	200,4
Verksamhetens resultat	95,7	155,5	68,7	51,1	70,9
Finansiella intäkter	3,5	3,9	2,0	2,0	2,0
Finansiella kostnader	-13,6	-22,5	-62,8	-68,7	-42,0
Resultat efter finansiella poster	85,6	136,9	7,9	-15,6	30,9

Finansieringsbudget

mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
LÖPANDE VERKSAMHET					
Årets resultat	85,6	136,9	7,9	-15,6	30,9
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar	-0,2	-	-	-	-
Justering för ej likviditetspåverkande poster	118,2	60,8	159,3	175,8	145,5
Förändring av omsättningstillgångar	-44,2	-1,1	-	-	-
Förändring kortfristiga skulder	35,8	-12,1	-	-	-
Verksamhetsnetto	195,2	184,5	167,2	160,2	176,4
INVESTERINGAR					
Förvärv av immateriella tillgångar	-1,0	-	-	-	-
Förvärv materiella tillgångar	-216,7	-361,9	-508,8	-514,9	-297,0
Försäljning av materiella tillgångar	-	-	-	-	-
Investeringsbidrag	12,8	-	-	-	-
Investeringsnetto	-204,9	-361,9	-508,8	-514,9	-297,0
FINANSIERING					
Långfristig upplåning	-	151,7	360,0	385,0	130,0
Amortering av långfristiga lån	-110,0	-	-	-	-
Nyupptagna leasingskulder	2,8	-	-	-	-
Amortering av finansiell leasing	-0,3	-	-	-	-
Förändring långfristiga skulder	6,7	-	-	-	-
Finansnetto	-100,8	151,7	360,0	385,0	130,0
Förändring av likvida medel	-110,5	-25,7	18,4	30,3	9,4

Balansbudget

mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Immateriella tillgångar	7,0	6,2	6,2	6,2	6,2
Materiella anläggningstillgångar	1 741,3	2 026,8	2 428,7	2 821,5	2 988,4
Finansiella anläggningstillgångar	119,7	119,8	120,0	120,0	120,0
Summa anläggningstillgångar	1 868,0	2 152,8	2 554,9	2 947,7	3 114,6
Omsättningstillgångar	297,9	273,3	291,5	321,8	331,2
SUMMA TILLGÅNGAR	2 165,9	2 426,1	2 846,4	3 269,5	3 445,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	559,6	696,5	704,4	688,8	719,7
<i>Varav årets resultat</i>	<i>85,6</i>	<i>136,9</i>	<i>7,9</i>	<i>-15,6</i>	<i>30,9</i>
Avsättningar	582,6	576,3	628,7	682,4	697,8
Skulder					
Långfristiga skulder	631,6	783,3	1 143,3	1 528,3	1 658,3
Kortfristiga skulder	392,1	370,0	370,0	370,0	370,0
Summa skulder	1 023,7	1 153,3	1 513,3	1 898,3	2 028,3
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	2 165,9	2 426,1	2 846,4	3 269,5	3 445,8

Investeringsbudget / -plan

Investering per sektor, tkr

Sektor	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025
Utbildning	229 036	184 483	85 370	41 180
Socialtjänst	13 000	42 600	132 700	113 100
Samhällsbyggnad	80 853	247 594	267 739	113 650
Stödfunktioner, inkl fastighet	38 987	34 150	29 100	29 100
Nettoinvesteringar	361 876	508 827	514 909	297 030

Investering per kategori, tkr

Kategori	Budget	Budget	Plan	Plan
	2022:1	2023	2024	2025
Skattefinansierat				
Fastigheter	235 770	222 823	214 520	150 730
Övrigt, inkl exploatering gata	62 751	110 162	192 486	77 750
Löpande	30 386	31 500	30 750	30 750
Summa skattefinansierat	328 907	364 485	437 756	259 230
Avgiftsfinansierat				
VA inkl exploatering	31 469	113 242	56 153	37 800
Avfall	1 500	31 100	21 000	0
Summa avgiftsfinansierat	32 969	144 342	77 153	37 800
Nettoinvesteringar	361 876	508 827	514 909	297 030

Sammanställningen är uppdelad på skattefinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet eftersom kostnaden för den avgiftsfinansierade delen inte ska belasta skattekollektivet utan bäras av de avgifter som tas ut.

Uppdelning av investeringar

Investeringarna presenteras per sektor och kategori. Kategorierna är: fastighetsrelaterade investeringar som avser investeringar i verksamhetslokaler som skolor, förskolor, gruppboenden med mera. Övriga investeringar som avser i huvudsak investeringar i infrastruktur samt löpande investeringar som avser inventarier, maskiner och liknande.

Investeringsprocessen

Lokalstyrgruppen har i uppdrag att sammanställa verksamheternas behov av lokaler och ge förslag till prioriteringar. Dessa presenteras i

förvaltningens samlade lokalresursplan, som är ett underlag till investeringsbudgeten.

Stenungsunds kommun befinner sig sedan några år i en expansionsfas med stora pågående och planerade investeringar. För 2022 är prognosen 361,9 mnkr. I budget för 2023 och plan 2024-2025 finns investeringar på totalt 1 321 mnkr. I budget och plan ligger stora investeringar inom sektor utbildning, socialtjänst och samhällsbyggnad. Några av de större projekten är nytt resecentrum, ny- och om-/utbyggnad av fyra förskolor och tre grundskolor, nytt särskilt boende samt ny återvinningscentral.

Specificering av investeringsprojekt

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Förskola			
Hallema norra förskola - nybyggnation			
Ödsmåls förskola - nybyggnation			
Jörlanda förskola - om- och tillbyggnad			
Kristinedal förskola - om- och tillbyggnad			
Löpande			
Summa	61 010	37 470	35 830
Grundskola			
Jörlandaskolan - om- och tillbyggnad			
Hallema högstadium - nybyggnation			
Stenungskolan - om- och tillbyggnad			
Ucklumskolan - ombyggnad			
Löpande			
Summa	112 383	44 050	1 500
Gymnasium			
Modul			
Maskiner			
Löpande			
Summa	5 590	1 400	1 400
Kompetens och utveckling			
Löpande			
Summa	1 000	1 000	1 000
Kultur och Fritid			
Belysning Nösnösvallen			
Bryggdäck gästhamn och strandpromenad			
Utegymp			
Löpande			
Summa	4 500	1 450	1 450
IFO/Funktionshinder			
LSS-boende Söbacken 2			
LSS-boende Jörlanda			
Löpande			
Summa	9 000	17 500	9 100
Vård och omsorg			
Särskilt omsorgsboende Hasselhöjden			
Löpande			
Summa	33 600	115 200	104 000
Samhällsbyggnad			
Resecentrum			
Trafikprojekt förskolor och skolor			
Tillfartsväg Hallema			
Klimatanpassning centrum			
Bussfil väg 160			
Rondell Inre Ringleden/Industrivägen			
GC-väg enligt plan			
Planskild GC-överfart Solgårdsdalen			
Rörbroar över Gärdesvägen			
Påkörningskydd till fordon			
Utbyte belysning			
Beläggning/Asfaltering av gator enligt plan			
Digitalisering			
Markköp för kommande exploatering			
Summa	103 252	190 586	75 850

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Avfall samt Vatten och Avlopp inkl. exploatering VA			
Återvinningscentral inkl inpasseringssystem			
Sammanbyggnad färskvattenledning			
Uppdimensionering av vattenledning Jörlanda- Stora Höga			
VA-sanering Källsby (enl. projektplan)			
Kommunalt avlopp Svartehallen/Sågen			
Uppgradering renovering VA-ledningar			
Nya pumpstationer			
Spillvattenledningar			
Underhåll renovering pumpstationer			
Kapacitetsökning Stråviden ARV			
VA sanering Nösnäs uppdatera ledningar			
Munkeröd 1:12 kommunalt vatten och avlopp			
Renovering av Ucklums ledningsnät			
VA-sanering Härgusseröd (enl. projektplan)			
VA-sanering Grössbyn (enl. projektplan)			
Löpande medel maskininvesteringar			
Exploateringsområden VA			
Summa	144 342	77 153	37 800
Stödfunktioner			
Ombyggnation centralförrådet			
Krisberedskapsförråd			
Underhåll/renovering			
Energi och säkerhet			
Myndighetskrav			
Behovsanpassningar			
Investeringsreserv			
Löpande			
Summa	34 150	29 100	29 100
Totalt investeringar	508 827	514 909	297 030

Personal

Attraktiv arbetsgivare

Kommunens arbetsgivarpolitiska program är ett övergripande styrdokument för strategiska arbetsgivarpolitiska frågor. Genom att arbeta med områdena ledarskap, medarbetarskap, kompetensförsörjning, lön, jämställdhet och mångfald samt hälsa och arbetsmiljö har programmet som syfte att skapa förutsättningar för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som kan rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare som är väl rustade att möta de krav på service som medborgarna ställer.

Under 2023 fortsätter kommunen att ha ett starkt fokus på kompetensförsörjningsutmaningen. Utgångspunkten för verkställigheten är kommunens kompetensförsörjningsplan. Ett ytterligare stöd i detta arbete under 2023, är den kompetensgapanalys som arbetats fram och antagits av Kommunfullmäktige under 2022. Verksamheterna har flera olika planerade kompetensförsörjningsinsatser med stöd av externa medel från omställningsfonden, där personalenheten samordnar och följer upp.

Korttidsbemanningen kommer att utvecklas ytterligare, bland annat genom digitaliseringslösningar av olika slag. En översyn pågår också kring hur korttidsbemanningssuppletet ännu mer än idag, kan möta verksamheternas behov framåt.

Kommunen kommer under 2023 fortsätta arbetet med employer branding ihop med de andra GR kommunerna, i syfte att marknadsföra kommuner som goda arbetsgivare och stärka deras ställning på arbetsmarknaden i konkurrensen om arbetskraften. Kommunen kommer även fortsatt, tillsammans med de andra kommunerna inom GR, att arbeta med yrkesambasadorer.

Under 2023 förstärks arbetet med att utveckla och stärka medarbetarskapet. Ledarskapet för chefer förstärks genom den nya utgångspunkten att alla kommunens chefer över tid, skall gå utbildningen Utvecklande ledarskap (UL). Några nya e-tjänster inom personalområdet har tillkommit under 2022 där manuella blanketter samtidigt har tagits bort. Utvecklingen med e-tjänster fortsätter under 2023. Syftet är att ef-

ektivisera administrationen och underlätta för chefer och medarbetare.

Hälsa/ohälsa

För att skapa goda arbetsförhållanden arbetar kommunens verksamheter aktivt utifrån ett hälsofrämjande perspektiv. Målsättningen med att sänka sjuktalen fortgår och har fortsatt mycket hög prioritering. Ytterligare utveckling av rehabiliteringsarbetet är också en viktig beståndsdel av arbetet med hälsa/ohälsa. Flera aktiviteter har genomförts och genomförs även under 2023, inom ramen för fokusarbetet med sänkta sjuktal i kommunen. Pulsenkäter testas i några arbetslag under 2023, bl.a. i syfte att pröva och utveckla metoder för närmare och mer kontinuerlig uppföljning av medarbetarnas situation och behov. Nya system inom arbetsmiljöområdet, Opus och Stella, planeras för införande vilket kommer att förbättra förutsättningarna för arbetsmiljöarbetet. Insatsen ”livsbalans” påbörjas för att fånga upp medarbetare som ligger på gränsen till sjukskrivning på grund av stressrelaterade orsaker och via gruppinsatser genom företagshälsovården stärka dem, med målsättningen att undvika sjukskrivning.

Lönebildning och centrala löneavtal

Lönebildning är en naturlig del i budgetprocessen och är att se som ett styrmedel för verksamhetsutveckling. Centrala löneavtal påtalar vikten av koppling mellan prestation, lön och resultat. Kommunstyrelsen fastställer årliga löneökningstrymmen i budgeten utifrån lokala ekonomiska förutsättningar och de behovsanalyser som gjorts. Prioriteringen preciseras därefter i form av framför allt särskilda yrkeslönesatsningar.

Som grund för analys av behov att prioritera olika grupper eller individer ligger jämförande statistik i GR-regionen, lönestrukturen i den egna kommunen samt lönekartläggningsverktyget BAS, vilket används för att se om det finns osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män. I övrigt förs även dialog med chefer och fackliga företrädare om behov av prioriteringar.

Sektorsbeskrivningar

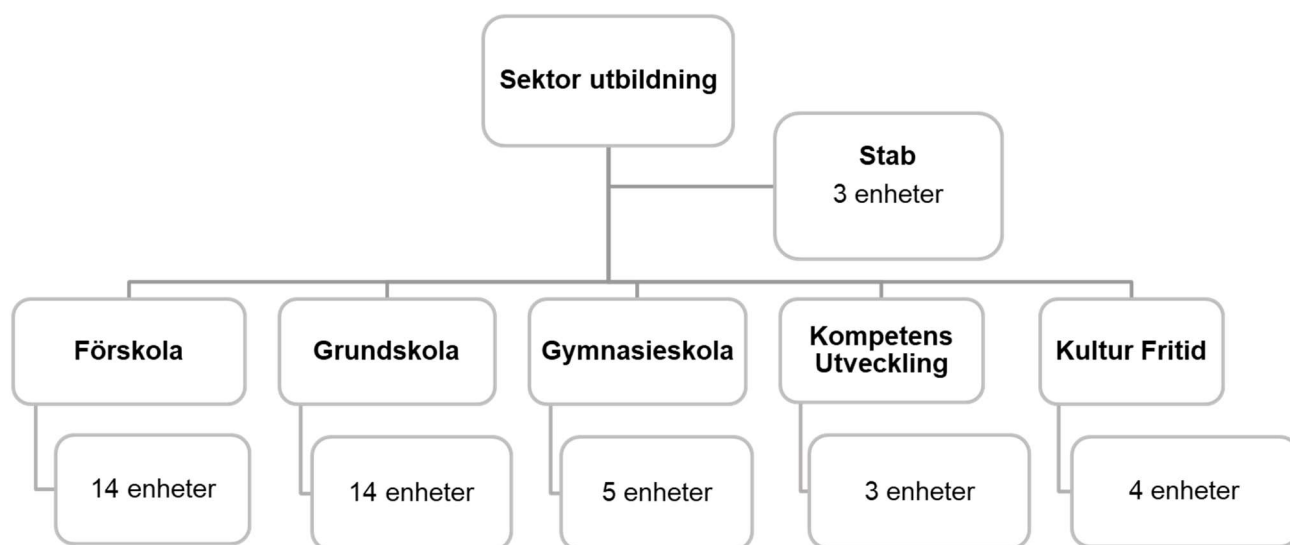
Sektor utbildning

Sektor utbildning är indelad i fem verksamheter, förskola, grundskola, gymnasium, kompetens och utveckling samt kultur och fritid.

Därtill finns en stab som innefattar barn- och elevhälsa, enheten för flerspråkighet samt administration och utveckling.

Förskolan ansvarar för att erbjuda förskola samt annan pedagogisk verksamhet såsom öppen förskola, pedagogisk omsorg och omsorg på obekväm arbetstid. Grundskolan ansvarar för förskoleklass, grundskola, fritidshem samt grundsärskola. Gymnasiet ansvarar för att erbjuda gymnasieutbildning på Nösnäsgymnasiet alternativt via köpt plats på fristående gymnasieskola eller i en annan kommun. Verksamheten ansvarar också för gymnasie-

särskola. Kompetens och utveckling ansvarar för vuxenutbildning vilket omfattar utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild utbildning för vuxna, yrkesvux, yrkeshögskola samt uppdragsutbildning. Inom ramarna för kompetens och utveckling finns också arbetsmarknadsfrågor, integrationsarbete i form av flyktingmottagande, utbildning inom svenska för invandrare och samhällsorientering. Kultur och fritid ansvarar för kulturverksamhet riktad till barn och ungdomar såväl som till vuxna. Vidare ansvarar kultur och fritid för biblioteksverksamheten, för fritidsgårdarna samt för idrottsanläggningarna och hamnen. Inom ramen för kultur och fritid finns också kulturskola och föreningsstöd.

Tilldelad ram

Sektor utbildning			
Ramar (Tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Sektorövergripande	22 667	29 792	20 516
Förskola	147 932	156 921	156 404
Grundskola	308 089	310 420	305 264
Gymnasium	114 207	123 444	123 695
Särskola	24 911	25 571	25 528
Kompetens & Utv.	33 683	34 474	33 675
Stabstöd	54 970	61 937	61 263
Kultur & Fritid	78 347	75 372	73 691
Summa	784 806	817 931	800 036

Sektor utbildning har för 2023 fått en utökad budget med 5 800 tkr samt effektiviseringar motsvarande 2 100 tkr. Utöver det har sektorn i budget 2023 tilldelats en effektivisering/besparing motsvarande en procent av sektorns nettobudget. För sektor utbildnings del innebär det 8 045 tkr och hanteras sektorsövergripande. Utöver ordinarie ram har sektorn tilldelats 1 325 tkr i tillfälliga satsningar. Den totala ramen för sektorn uppgår till 800 036 tkr 2023.

Den tilldelade ramen innebär att förskolan, grundskolan och gymnasiet får full kompensation för volymförändringar. Utöver volymförändringar innebär den tilldelade ramen en nettominskning av ordinarie budgetram gentemot 2022 med 4 345 tkr. De tillfälliga satsningarna riktas till grundskolan och gymnasiet.

Sektorövergripande:

Den sektorövergripande verksamheten omfattar sektorledning, skolskjutsar och vissa sektorgemensamma kostnader. För 2023 utökas budgeten med 2 200 tkr för ökade skolskjutskostnader. Budgeten utökas även med 700 tkr, syftet är att stärka sektor utbildning och skapa en balans mellan arbets- och utvecklingsorganisation. Satsningen är en fortsättning på den extra satsning som gjordes 2022.

Förskola:

Budgeten för förskolan förstärks med 800 tkr. Satsningen är en del av en flerårig satsning på tidiga insatser vilket innebär ett språkutvecklande arbetssätt, lekresponsiv undervisning och möjliggör mindre barngrupper i verksamheten. Syftet med satsningen är att barnen ska vara väl rustade inför starten i grundskolan. Förskolan får full kompensation för volymförändringar. Satsningen på mindre barngrupper innebär en ökad kvalitet i verksamheten.

Grundskola:

Grundskolan genomför en effektivisering om 900 tkr vilket möjliggörs genom att verksamheten aktivt arbetar med skolval och optimering av klasser. Den tilldelade budgetramen innebär en nettominskning med 450 tkr jämfört med 2022. Verksamheten förväntas bedrivas med oförändrad kvalitet.

Gymnasium:

Budgeten för gymnasiet utökas med 2 800 tkr samtidigt som effektiviseringar genomförs motsvarande 1 100 tkr. Nettoförändringen innebär en ökning av tilldelad budgetram med 1 700 tkr. 2 200 tkr satsas på introduktionsprogrammen och gymnasiet förväntas skapa utbildningsalternativ för ungdomar som är svåra att fånga upp med de utbildningar som erbjuds idag. Vidare satsas 600 tkr för att permanenta tjänsten som ungdomsstödjare vars syfte är att möta ungdomarna där de befinner sig. Gymnasiet genomför effektiviseringar när det gäller lokalutnyttjande och förväntas sänka sina kostnader något genom att erbjuda undervisning i föreläsningsform där det är lämpligt. Verksamheten får full kompensation för volymförändringar. Den tilldelade budgetramen innebär en ökad kvalitet i gymnasiets verksamhet.

Särskola:

Särskolans budget är oförändrad och verksamheten bedrivs med oförändrad kvalitet.

Kompetens och utveckling:

Kompetens och utvecklings budget är oförändrad och verksamheten förväntas bedrivas med oförändrad kvalitet.

Stab stöd:

Stab stöds budget minskas med 100 tkr. Minskningen är möjlig då Stenungsund samarbetar med Ale kring uppföljning av barn som är placerade i familjehem. Den förändrade budgetramen innebär ingen kvalitetsförändring i verksamheten.

Kultur och fritid:

Budgeten för kultur och fritid utökas med 1 500 tkr. 700 tkr avser att permanenta tjänsten som friluftssamordnare som fanns med i budget 2022 som en tillfällig satsning. 800 tkr syftar till att stärka den tekniska kompetensen i verksamheten vilket är nödvändigt för att på ett bra sätt kunna sköta de anläggningar som verksamheten ansvarar för. Den ökade budgeten innebär en ökad kvalitet i verksamheten.

Tillfälliga satsningar 2023

I budget för 2023 finns två tillfälliga satsningar som riktas till sektor utbildning om sammanlagt 1 325 tkr. 450 tkr riktas till grundskolan och avser ett pilotprojekt med en enhetschef i ett skolområde. Syftet med satsningen är att utvärdera huruvida en annan ansvarsfördelning i skolläningen, där rektor får ett mer renodlat uppdrag, är ett bra alternativ för framtiden. Satsningen är en fortsättning på den extra satsning som gjordes under 2022. 875 tkr tillfaller gymnasiet och riktas till elever med låga meritvärden och syftet är att fler ska fullfölja och avsluta sin utbildning.

Utmaningar för 2023

Sektor utbildning står inför flera utmaningar 2023 och åren därefter.

En utmaning är att nå högre måloppfyllelse i samtliga utbildningsverksamheter. Den fleråriga och långsiktiga satsningen på barn i förskoleålder skapar goda möjligheter att tackla denna utmaning på längre sikt men det krävs också mer omedelbara insatser riktat till de elever som redan finns i grundskola, gymnasium och vuxenutbildning.

En annan utmaning är segregation där det är tydligt att boendesegregation skapar skolsegregation. Utmaningen ligger i att skapa en likvärdig skola, vilket innebär att barn och

elever ska ha likvärdiga förutsättningar till utbildning oavsett var de bor. Socioekonomiska faktorer i uppväxten ska inte vara avgörande för huruvida en individ kan bli en del av samhället som vuxen.

Utanförskap och psykisk ohälsa är också ett område som påverkar sektorns verksamheter och innebär en utmaning. Både ungdomar och vuxna människor hindras från att vara en del av samhället beroende på psykisk ohälsa och det påverkar både deras möjligheter att fullfölja sin utbildning och deras möjligheter till anställning och självförsörjning.

Sektor utbildning står inför flera stora förändringar i lokalbeståndet och lokalutnyttjandet under 2023 och åren därefter. Det är en utmaning att planera verksamheterna på ett sådant sätt att förändringarna kan genomföras utan att kvaliteten i verksamheten blir lidande.

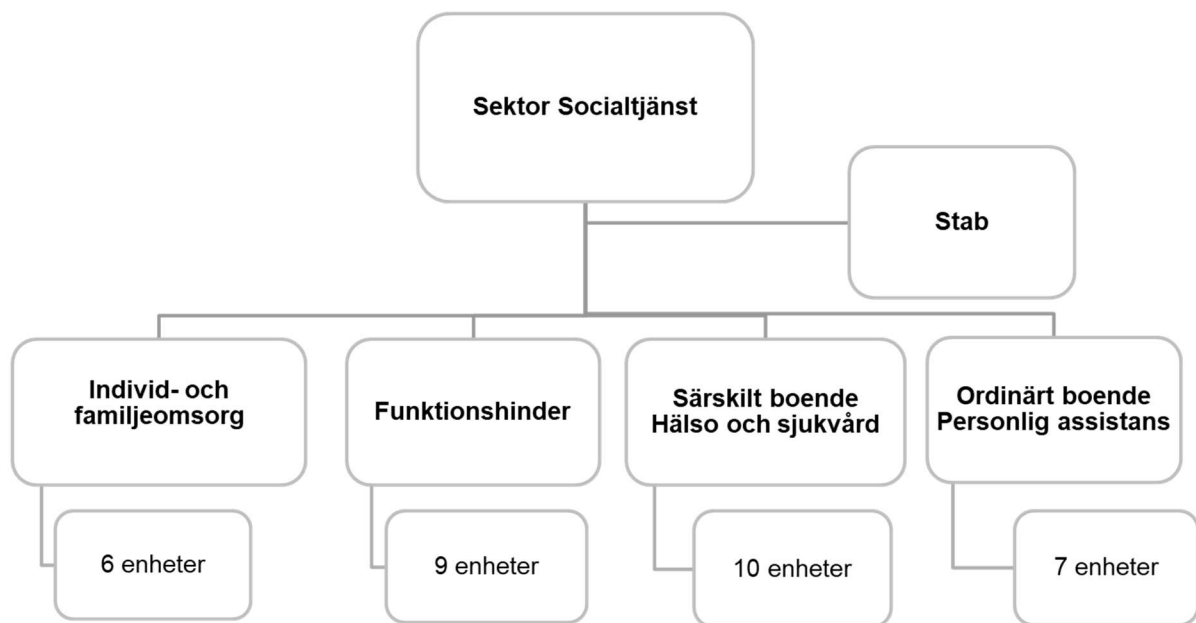
Det finns en obalans mellan arbets- och utvecklingsorganisation som är en följd av att Stenungsund är en växande kommun, samtidigt som omvärldens krav på vad verksamheterna ska leverera ökar. Sektorns mottagarkapacitet måste ökas och organiseras på ett sådant sätt att utrymme finns för verksamheterna att växa och utvecklas.

Sektor socialtjänst

I sektor socialtjänst ingår verksamhetsområdena individ och familjeomsorg (IFO), funktionshinder (FH) samt Vård och omsorg (VO).

Sektor socialtjänst arbetar med myndighetsutövning och verkställighet utifrån SoL, LSS, LVM, LVU och HSL. Verksamhetens uppgift

är att ge stöd åt de kommuninvånare som behöver insatser av olika slag som exempelvis stöd i försörjning, stöd i hemmet som hemtjänst, behov av särskilda boendeformer, hemsjukvård, stöd i att komma från riskbruk eller missbruk, insatser till barn och unga som lever i utsatta situationer och miljöer, stöd till sysselsättning och stöd i vardagslivet till människor med olika funktionsnedsättningar.

Tilldelad ram

Sektor socialtjänst			
Ramar	Bokslut	Budget	Budget
(Tkr)	2021	2022	2023
Sektorövergripande	9 294	12 684	5 529
IFO	108 935	117 379	116 576
Funktionshinder	147 180	152 969	152 153
Vård och omsorg	266 416	281 268	264 782
Summa	531 825	564 300	539 040

Sektor socialtjänst har fått ökad budget med 5 450 tkr samt effektiviseringar motsvarande 2 100 tkr. Utöver det har sektorn i budget 2023 tilldelats en effektivisering/besparing motsvarande en procent av sektorns nettobudget. För sektor socialtjänsts del innebär det 5 529 tkr och hanteras sektorsövergripande. Sektorn har fått ökade statsbidrag om 10 600 tkr. Den totala ramen för sektorn uppgår till 539 040 tkr 2023.

Den tilldelade ramen innebär att hemtjänst, daglig verksamhet och LSS kompenseras för volymförändringar. Utöver volymförändringar innebär den tilldelade ramen en nettominskning av ordinarie budgetram jämfört med 2022 om 7 250 tkr.

Sektorövergripande

Den sektorövergripande verksamheten omfattar sektorledning och vissa sektorgemensamma kostnader. Budgeten utökas med 1 200 tkr. 700 tkr syftar till att skapa en balans mellan arbets- och utvecklingsorganisation och 500 tkr satsas med syfte att förbättra arbetet med dokumentation inom verksamheterna och på det viset öka patientsäkerheten.

Individ och familjeomsorg:

Individ- och familjeomsorgens budget utökas med 1 050 tkr. Utökningen avser förstärkning av arbetet med familjerätt och arbetet med våld i nära relationer. Verksamheten förväntas få minskade kostnader om 2 100 tkr avseende köpta platser.

Funktionshinder:

Funktionshinder får en ökad budget med 1 375 tkr. 1 000 tkr syftar till att förstärka arbetet med boendestöd och 200 tkr ska användas för att höja habiliteringsersättningen med 10 kr per dag. 175 tkr kompenserar verksamheten för nytt nattavtal som trädde i kraft 1 april 2022.

Vård och omsorg:

Vård och omsorgs budget ökas med 2 000 tkr. Verksamheten ordinarie boende växer och 900 tkr avser ett nytt hemtjänstdistrikt som ska startas. 600 tkr avser utökad uppdrag för hem-sjukvården. Verksamheten kompenseras med 325 tkr för det nya nattavtalet som trädde i kraft 1 april 2022.

Utmaningar för 2023

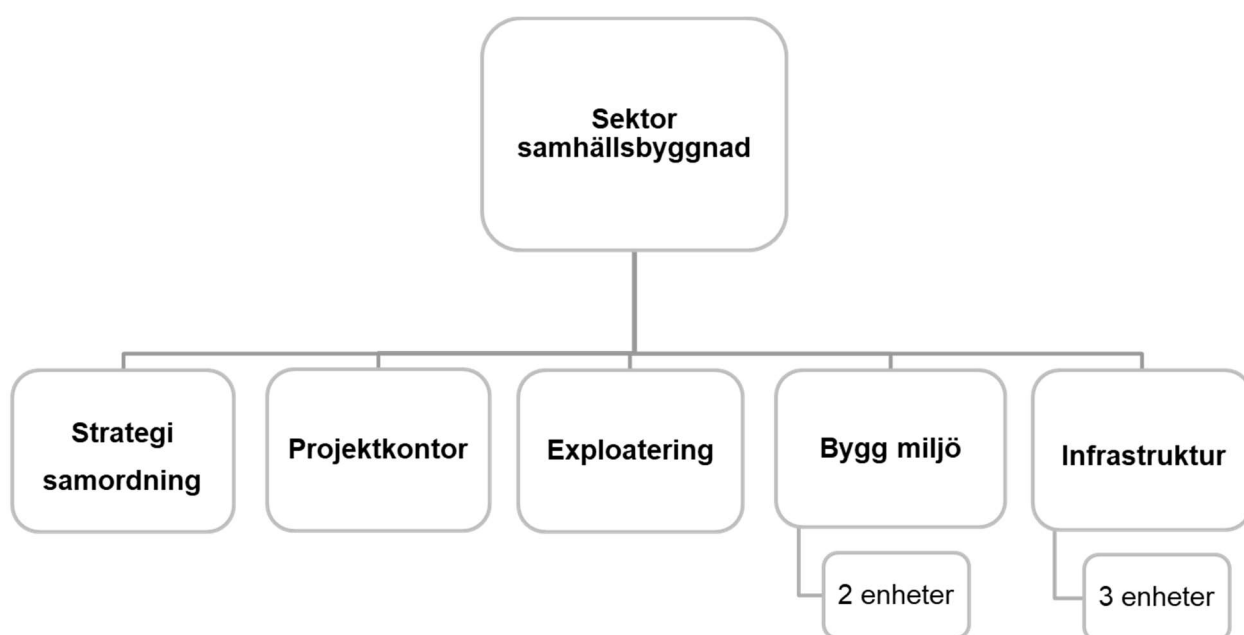
Stora delar av sektor Socialtjänst är en demografikänslig verksamhet. En stor utmaning ligger i att den arbetsföra gruppen av människor minskar samtidigt som gruppen äldre ökar. Det innebär mindre skatteintäkter samtidigt som kostnaderna för vård och omsorg ökar. Det ökade trycket på att utföra alltmer sjukvård i hemmet kommer troligtvis bli mer kostnadsdrivande för kommunerna om inte någon ekonomisk fördelning mellan region och kommun görs. Behovet hos medborgare med behov av stöd kommer troligtvis att öka, en tendens som är synlig redan idag.

Bemanningsutmaningen kvarstår som en av välfärdssamhällets största utmaningar. Elevunderlaget från gymnasiet är fortfarande lågt och det blir alltmer viktigt att planera för utbildning i egen regi med de personer som redan finns i verksamheterna.

Arbetet med att minska köpt vård behöver fortsätta, utmaningarna består i att kunna erbjuda vård i egen regi. Behovet av fler omsorgsplatser inom äldreomsorg, funktionshinder och psykiatri kommer att öka. Det sker planering för att möta upp behovet, men det är resurskrävande verksamheter och boendestrukturen går inte i takt med behovet.

Sektor samhällsbyggnad

Sektor samhällsbyggnad ansvarar för kommunens samhällsplanering och hanterar ett brett spann av frågor såsom översiktsplanering, plan-, trafik- och bygglovsverksamhet, miljö och hälsoskydd, kart- och mätproduktion, mark- och exploatering, gatu- och väghållning, vatten- och avloppsfrågor, avfallshantering, färdtjänst, energi- och klimatrådgivning samt bostadsanpassning.

Tilldelad ram

Sektor samhällsbyggnad			
	Bokslut	Budget	Budget
(Tkr)	2021	2022	2023
Samhällsbyggnad	75 856	73 985	66 374
Summa	75 856	73 985	66 374

Sektor samhällsbyggnad har inför 2023 fått en utökad ram med 6 800 tkr samt effektiviseringar om motsvarande 3 900 tkr. Utöver ordinarie ram har sektorn tilldelats 600 tkr i extra satsningar vilket innebär att den totala ramen för 2023 uppgår till 66 374 tkr. Tillfälliga satsningar för 2022 på 6 400 tkr försvinner från budgeten.

Den utökade ramen för 2023 är avsedd att förbättra sektorns förmåga att hantera uppdraget att bidra till att nå Vision 2035 och öka takten i samhällsbyggnadsprocessen. Med den utökade ramen kan förstärkningar ske inom styrning och ledning, projektorganisation, trafikplanering och strategiska markfrågor. En satsning kommer också att göras på tidiga skeden i exploaterings- och investeringsprojekt samt för att bättre möta behovet inom tillsynsverksamheten för miljö- och hälsoskydd och bygglovsliksom naturvårdsinsatser genom 8+ fjordar.

Sektorn har i budget 2023 tilldelats en effektivisering/besparing motsvarande en procent av sektorns nettobudget. För sektor samhällsbyggnad innebär det 684 tkr och hanteras sektorsövergripande. Utöver det finns det i budget 2023 också effektiviseringar om totalt 3 900 tkr. I den summan ingår en permanent utfasning av bidraget till snöröjning av enskilda vägar från och med vintern 2023/24. Andra effektiviseringar är energibesparing till följd av att armaturer för gatubelysning byts ut mot LED och en minskad ambitionsnivå vad gäller utredningar inom samhällsbyggnadsprocessen. Det finns också en tillfällig neddragning av anslaget för gatuunderhåll under 2023 till följd av en ökad aktivitet inom området under 2022.

Tillfälliga satsningar 2023

Under 2023 tillförs 600 tkr till sektorn i form av en tillfällig satsning som kommer finansiera utredningskostnader för en eventuell ny fast förbindelse mellan Orust och fastlandet samt förräntningskostnader för Getskärs badplats.

Utmaningar för 2023

Stenungsunds kommun har en vision att 2035 vara 35 000 invånare vilket ställer krav på en hög framdrift för detaljplaner och infrastrukturprojekt. Kommunen är mitt i planeringskedjet för stora utvecklingsprojekt kopplat till centrumutveckling där detaljplaner pågår för CW Borgs väg och för gamla resecentrum. Detaljplanen för nytt resecentrum är antagen men överklagad.

I Stenungsunds tätort pågår även detaljplaner för bostäder vid Kristinedals grusplan, Kyrkenorum 6:1 i Hallerna samt Bergsvägen, och för näringsverksamheter vid Västergårds allé och gamla SIF-planen. Det pågår också arbete i tidigt skede för kommande exploateringar i Hallernaområdet.

I Spekeröd pågår detaljplanearbete som syftar till att skapa förutsättningar för byggnation av bostäder, verksamheter, närservice, kontor och småindustri i enlighet med Program för Spekeröds by. Detaljplanearbete pågår också för ett nytt handelsområde vid motorvägsmotet samt för bostäder och förskola i Ödsmål.

Planeringen för framtida utveckling ställer stora krav på att infrastrukturen fungerar vilket är ett stort fokusområde när det gäller Stenungsunds kommuns tillväxt. Kommunen har också utmaningar kopplat till klimatförändringar med stigande havsnivåer och ökad nederbörd som sätter press på den bebyggda miljön. Det befintliga gatunätet är i behov av fortsatt underhåll och upprustning.

Sektor samhällsbyggnad är aktiva i processer som syftar till en förbättrad statlig transportinfrastruktur till, från och genom Stenungsunds kommun. Sektorn deltar tillsammans med grannkommunerna i Kungälv, Uddevalla, Tjörn och Orust i samarbetsforumet KUSTO, vars prioriteringar är att få till stånd förbättrad kapacitet på Södra Bohusbanan, länsväg 160 samt ny fast broförbindelse mellan Orust och fastlandet vid Kolhättan.

Avgiftsfinansierade verksamheter

Med avgiftsfinansierade verksamheter avses Avfall samt Vatten och Avlopp. Dessa verksamheter bedrivs utifrån självkostnadsprincipen och tilldelas ingen ram. Verksamheterna finansieras således uteslutande av avgifter beslutade av kommunfullmäktige.

Avfall			
	Bokslut	Budget	Budget
(Tkr)	2021	2022	2023
Intäkter	32 594	31 350	34 716
Kostnader	-31 940	-31 350	-34 716
Netto	654	0	0

Vatten och avlopp			
	Bokslut	Budget	Budget
(Tkr)	2021	2022	2023
Intäkter	57 296	57 445	63 726
Kostnader	-56 843	-57 445	-63 726
Netto	453	0	0

Avfall:

Under 2021 presenterade förvaltningen en långsiktig plan för taxans utveckling för att få en hållbar budget över tid. Avfallsverksamheten kommer att höja taxan från årsskiftet 2023 med 6%. Taxan ska täcka ökade kostnader i form av bland annat förbränningsskatt, höjda kostnader för utsläppsrätter och kommande avskrivningar till följd av planerade investeringar med syfte att utveckla avfallsverksamheten i kommunen.

Vatten och avlopp:

VA-verksamheten inkl. de investeringar som planeras, bedöms framöver inte kunna finansieras med oförändrade avgifter. Inför budgetåret 2023 kommer en taxehöjning med 12 % ske.

Inför 2022 presenterade förvaltningen ett förslag till flerårsbudget i taxan kopplade till drift och investeringsbudget med mål om att få en långsiktigt hållbar budget. Taxestrukturen föreslås följa rekommendationer från Svenskt Vattens senaste taxeförslagsarbete.

Utmaningar för 2023, avfall:

Under 2023 kommer fokus på avfallsverksamheten fortsatt ligga på att följa upp att in-

samlingen av hushållsavfall sker i enlighet med avtal. Verksamheten kommer också arbeta vidare med hur insamlingen ska ske i kommunen i förhållande till den nya förordningen gällande förpackningar och tidningar som förväntas komma i närtid. Vidare så kommer kundtjänsten för slam införlivas i verksamheten i samband med nytt entreprenadavtal med början första januari 2023.

2018 tog kommunfullmäktige beslut om lokalisering av en ny återvinningscentral (ÅVC) i industriområdet i Stora Höga. Förberedelsearbete har pågått sedan dess och under 2023 förväntas fastighetsenheten slutföra projektering samt påbörja upphandling av byggnation. Kostnadsökning i form av ränte- och avskrivningskostnader kommer sedan behöva betalas av avgiftskollektivet.

Under 2022 ökade avfallsenheten sin samverkan med Medborgarservice med syfte att öka tillgängligheten för allmänheten. Under 2023 fortsätter arbetet för att utveckla tillgängligheten. Förhoppningen är att färre antal ärenden och arbetsuppgifter ska gå vidare till avfallsenhetens handläggare.

Utmaningar för 2023, VA:

VA-området har fortsatt stora utmaningar i form av ett föråldrat ledningsnät, stora utbyggnadsbehov i samband med expansion, sanering av omvandlingsområden och ökade myndighetskrav på såväl dricksvatten- som spillvattensidan.

Arbetet kring nytt tillstånd för Strävlidens avloppsreningsverk fortskrider, dels för att nå upp till myndigheternas krav, dels för att kunna möta den tänkta exploateringsstakten av nya områden i kommunen.

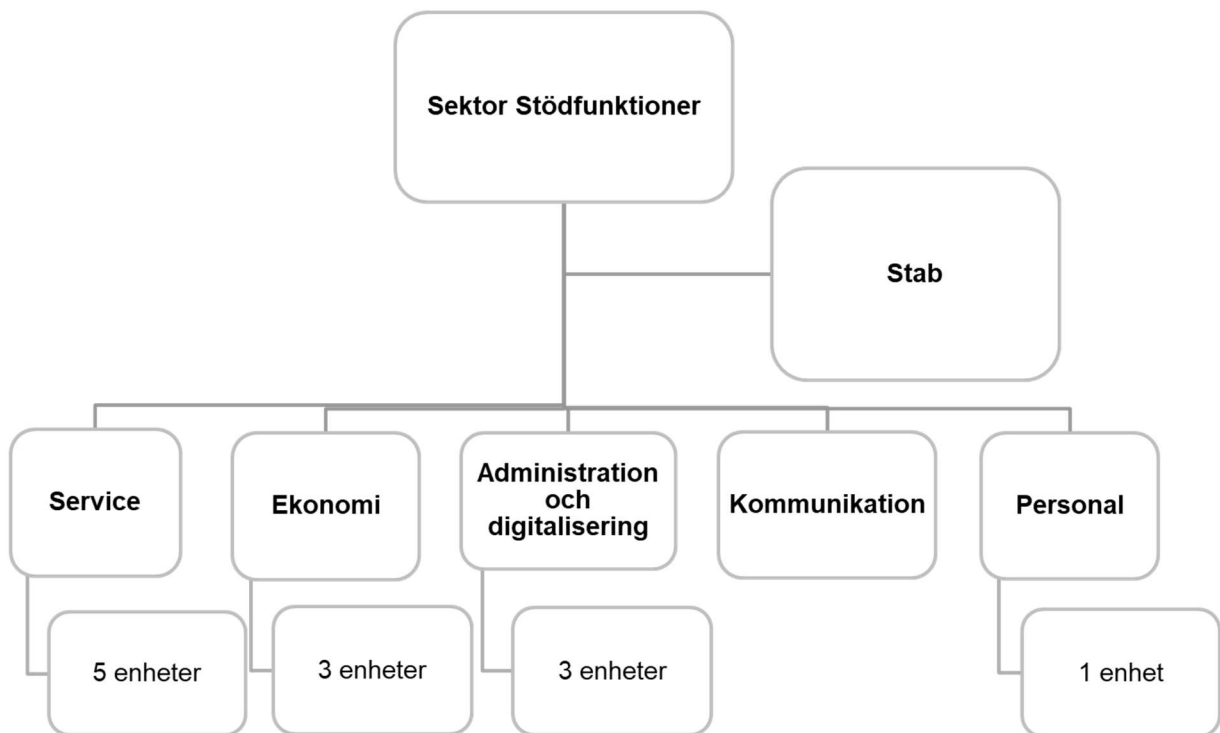
Ekonomiska resurser kommer fortsatt att behöva satsas på både material och personal kopplat till underhålls- och förnyelsearbete för både dricksvatten- och spillvattennätet.

Projektet för sammankopplingen av en dricksvattenledning mellan Stenungsund, Kungälv och Tjörn kommer att övergå till utbyggnadsentreprenad. Entreprenaden kommer genomföras tillsammans med Kungälvs kommun då det ger stora samordningsvinster.

Sektor stödfunktioner

Sektor stödfunktioner har till uppgift att underlätta för de övriga sektorerna att fokusera på sin verksamhet, ansvara för kommunövergripande styrning samt ge stöd åt den politiska ledningen.

Sektorn omfattar utöver en stab, funktionerna kommunikation, ekonomi, personal, service, administration och digitalisering. Sektorn ansvarar även för fastighetsfrågor och lokalförskörning av kommunens verksamheter.

Tilldelad ram

Sektor stödfunktioner			
	Bokslut	Budget	Budget
(Tkr)	2021	2022	2023
Stabsfunktioner	83 215	95 254	91 517
Fastighet*	10 120	4 052	0
Servicefunktionen	94 614	98 502	97 164
Summa	187 949	197 808	188 681

* Fastighet ingår i ekonomifunktionen och har en intäktsfinansierad budget

Sektor stödfunktioner har inför 2023 fått en utökad ram med 3 200 tkr. Utöver ordinarie ram har sektorn tilldelats 230 tkr i extra satsningar vilket innebär att den totala ramen för 2023 uppgår till 188 681 tkr. Sektorn har i budget 2023 tilldelats en effektivisering/besparing motsvarande en procent av sektorns nettobudget. För sektor stödfunktioner innebär det 1 310 tkr och hanteras sektorsövergripande.

Stabsfunktionerna

Stabsfunktionerna har inför 2023 fått en förstärkt ram på 2 000 tkr. Av den förstärkta ramen ska 1 400 tkr användas för att stärka funktionernas stöd till sektorerna. Det kommer bland annat ske genom förberedelser för tillskapande av en ny organisation för informationssäkerhet och administrativ systemförvaltning. Likaså kommer det personaladministrativa stödet att kompletteras.

Vidare ska sektorn satsa 300 tkr för att stärka kommunens brottsförebyggande arbete och 100 tkr ska användas för att fortsätta implementeringen av visseblåardirektivet. Bemanningen inom den kammungemensamma överförmyndarverksamheten kommer utökas i syfte att minska handläggningstiderna. För Stenungsunds kommuns del innebär det en ökad ram om 200 tkr.

Service

Servicefunktionen får en utökad ram om 1 200 tkr. Av den utökade ramen ska 800 tkr användas till att ge bättre ekonomiska förutsättningar för parkverksamheten. Resterande 400 tkr ska användas för att kompensera lokalvården för ökade kostnader avseende förbrukningsmaterial.

Tillfälliga satsningar 2023

Under 2023 har sektor stödfunktioner fått tillfälliga medel om 230 tkr för att minska kön inom budget- och skuldrådgivning.

Utmaningar för 2023

Stödfunktioner kommer fortsätta sitt arbete med att underlätta för sektorerna att fokusera på sin verksamhet. Det kommer ske genom att sektorn successivt lägger om till att bli mer görande och proaktiv. Särskilt fokus kommer att ligga på Medborgarservice, som under året ska överta fler uppgifter från de övriga sektorerna.

Administrativ systemförvaltning och informationssäkerhet är utvecklingsområden för kommunen. Under 2023 fortsätter arbetet med att förbereda en centralisering av uppgifterna till sektor stödfunktioner.

Behovet av stöd inom budget- och skuldrådgivning är fortsatt högt. Sektorn kommer under 2023 fortsätta sitt arbete med att minska kön till en mer hållbar nivå.

Andra fokusområden under 2023 är att förbättra näringslivsklimatet, fortsatt arbete med krigsförberedelser samt digitalisering av kommunens verksamheter. Vidare är investeringstrycket fortsatt stort i kommunen. Under 2023 kommer sektorn att ha flera stora fastighetsprojekt i gång.

Ekonomiska styrprinciper

Syftet med de ekonomiska styrprinciperna är att klargöra ansvar och befogenheter samt er-hålla en effektiv administrativ hantering och en god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning innebär att kommunens verksamhet ska bedrivas på ett sätt som säkerställer att även kommande generationer får en bra kommunal service samt att maximal nytta uppnås med minsta möjliga resursåtgång.

Befogenheter och ansvar

Strategisk plan beslutas av Kommunfullmäktige (KF) i juni⁴ och avser nästkommande år samt två planår. Mål som finns i Strategisk plan är överordnade mål eller inriktningar tagna i andra dokument. Kommunstyrelsen (KS) ansvarar för att beslutade mål uppnås inom ramen för respektive verksamhets budget. Ramen binds på den nivå som redovisas i Strategisk plan under rubriken "Ramar".

Tilldelad ram utgör den yttersta gränsen för resursförbrukningen inom respektive verksamhet och är överordnat mål och servicenivå.

Utgångspunkten är att den budget som KF fastställt ska gälla hela året och endast i undantag ändras. Ändringar får endast göras av KF. Ekonomichefen äger rätt att göra teknisk justering av ram mellan verksamheterna. Den tekniska justeringen gäller även investeringsanslag. Större verksamhetsförändringar kräver alltid politiska beslut.

Hantering av årliga över- och underskott

Huvudprincipen är att över- och underskott i den löpande driften inte förs med till nästa år. Undantag kan medges för driftprojekt som löper över flera år samt om synnerliga skäl föranleder en överföring.

För påbörjade investeringsobjekt som fortsätter över årsskiftet är huvudregeln att investeringsanslag som ej använts under budgetåret överförs till nästa år efter beslut i KF. En bedömning ska göras av sektorchef avseende belop-

pets storlek. Avstämning ska ske med ekonomichef.

Förvaltningens rapportering

Ekonomichef ansvarar för att en samlad uppföljning av kommunen görs. Rapportering till KS görs per tertial, det vill säga i april, augusti samt december (årsredovisning). En förenklad uppföljning görs även per mars och oktober. Formell rapportering till utskott sker per april, augusti samt december. Dock åligger det sektorchef att löpande rapportera om ekonomin till utskotten och vid befarade underskott presentera åtgärder för en budget i balans. Vid avvikelser mot budget ska KS informeras.

Kommunstyrelsen har ekonomiskt uppföljningsansvar för allt som inte är destinerat något annat utskott; kommunövergripande, kommunledning, finansverksamhet och ägarstyrning av bolag.

Utskottens rapportering

Utskotten följer löpande upp verksamheterna för att säkerställa att de bedrivs inom givna ekonomiska ramar. I de fall där politiska beslut krävs för de åtgärder som förvaltningen presenterar för att nå budget i balans, ska utskotten lämna förslag på åtgärder till KS.

Kommunstyrelsens rapportering

KS rapporterar till KF:

- Uppföljning och prognos jan-april
- Delårsrapport jan-augusti
- Årsredovisning, helår

Vid dessa tillfällen följs även investeringar upp. Målen följs upp i delårsrapporten i augusti samt i årsredovisningen.

Budgetansvar

Budgetansvaret innebär en skyldighet för varje chef att planera och genomföra verksamheten inom fastställda ramar för att nå uppsatta mål. Detta gäller för såväl drift som investering. För att verksamheten ska kunna utföras så att resurstillgången ligger inom fastställd budget, krävs att budgetansvariga fortlöpande följer upp och analyserar budgetavvikelser. Respektive chef ska omgående rapportera till överordnad chef om ett underskott befaras samt omgå-

⁴ Vid valår beslutas Strategiskt plan i KF även i november

ende ta fram åtgärder för att nå balans vid årets slut.

Kommundirektören ansvarar för att hela kommunens budget är i balans. Sektorchef ansvarar för att sektorn håller sig inom tilldelad budget. Verksamhetschef ansvarar för att verksamheten håller sig inom tilldelad budget och enhetschef ansvarar för att enheten håller sig inom tilldelad budget.

Om åtgärder kräver politiska beslut ska skrivelse med förklaring till avvikelserna och förslag på åtgärder tillställas utskottet samtidigt som underskottet presenteras för utskottet.

Om utskottets beredning resulterar i en bedömning att alla möjligheter för att eliminera ett prognostiserat underskott framstår som omöjliga att genomföra lyfts frågan till KS. I de fall KS förslag till åtgärder är av principiell beskaffenhet eller av större vikt, krävs beslut i KF.

Investeringar

En investering innebär anskaffande av inventarier eller anläggningar som har en ekonomisk livslängd på minst tre år och en total utgift på minst 50 tkr.

KF beslutar om investeringsram per verksamhet. Det ska även finnas en förteckning över vilka objekt som ingår men ingen specificerad ram per objekt.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut tas i juni och innebär bland annat att igångsättning för budgetårets investeringar kan ske. I de fall som en investering överskrider projektbudgeten efter att upphandling genomförts krävs ett beslut av KS om utökad projektbudget under förutsättning att KS är enig. Detta gäller även omfördelning av budgetmedel mellan kommunens olika verksamheter. I de fall KS inte är enig går ärendet vidare för beslut i KF.

Löpande information om investeringar sker i allmänna utskottet. Ianspråktagande ur investeringsreserv fattas av KS.

Investeringar i planperioden

De investeringar som ligger i plan (åren efter budgetåret) får ej ianspråktagas utan särskilt igångsättningsbeslut som beslutas av KS.

Efterkalkyl

Ansvarig chef/projektchef ansvarar för att efterkalkyl upprättas för alla objekt där investeringen överstiger 10 mnkr eller avvikelserna är av större karaktär eller ett väsentligt belopp.

Efterkalkylen lämnas till ekonomifunktionen som rapporterar vidare till KS som avgör om den ska överlämnas till KF.

Ansvarig chef/projektchef tillser att budgeterat anslag inte överskrids.

Fastigheter och lokaler

Fastighetsenheten inom ekonomifunktionen är kommunens lokalförsörjare som tillhandahåller och förvaltar lokaler på uppdrag av verksamheterna. All lokalanskaffning ska ske via ekonomifunktionen. Verksamheterna ansvarar för beställning av fastighetsinvestering och för att budgetera för hyra och lokalrelaterade kostnader. Verksamheten ansvarar även för att budgetera för inventarieinvesteringar i samband med fastighetsinvesteringar. Fastighetsenheten har ansvar för drift och underhåll av kommunens fastigheter samt för projektledning av nya projekt, både drift och investeringar.

Köp av varor och tjänster

Alla inköp av varor och tjänster ska ske i enlighet med kommunens upphandlings- och inköspolicy.

Upplåning - Upplåning ska ske centralt.

Leasing

Utgångspunkten är att all utrustning som används i kommunala verksamheter ska köpas och ägas av kommunen. Leasing av lös egendom är oftast en sämre affär då kommunens kostnader för upplåning är lägre än de som erbjuds genom en finansieringslösning från en leverantör. Det kan förekomma tillfällen då en leasinglösning är ett mer fördelaktigt alternativ för kommunen. Om det är aktuellt ska detta beslutas av ekonomichef. Fordon anskaffas via "centraliserad fordonsshantering", ett samarbete mellan Kungälv, Lilla Edet, Tjörn och Stenungsund.

Kommunala bolag

Kommunens bolag styrs via de ägardirektiv som fullmäktige fastställt.

Förändring av taxor och avgifter

KF beslutar om taxor och avgifter och förändringar ska i möjligaste mån tas i samband med budgetbeslutet.

Befolkningsprognos 2021 - 2026

Ålder	Utfall Prognosår					
	2021*	2022	2023	2024	2025	2026
0	293	292	290	290	294	305
1-5	1 596	1 595	1 611	1 588	1 612	1 640
<i>ökn/minskn</i>	41	-1	16	-23	24	28
6	339	354	317	365	331	357
7-9	1 066	1 063	1 076	1 029	1 058	1 048
10-12	1 071	1 068	1 048	1 095	1 093	1 119
<i>ökn/minskn</i>	-12	8	-44	48	-6	42
13-15	1 125	1 126	1 136	1 099	1 097	1 091
<i>ökn/minskn</i>	-13	1	10	-37	-2	-6
16-18	1 121	1 156	1 156	1 142	1 146	1 170
<i>ökn/minskn</i>	62	35	0	-14	4	25
19-64	15 407	15 564	15 562	15 694	15 895	16 308
65-74	2 698	2 693	2 638	2 643	2 653	2 687
75-79	1 285	1 299	1 354	1 344	1 322	1 269
80-84	837	907	936	980	1 035	1 100
85-89	484	483	519	547	573	589
<i>ökn/minskn</i>	33	-1	36	28	26	16
90-w	234	252	268	275	288	304
<i>ökn/minskn</i>	34	18	16	7	13	16
Summa	27 556	27 853	27 911	28 091	28 397	28 988

* Utfall befolkning

Fem år i sammandrag

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023
Antal invånare	26 777	27 044	27 556	27 883	27 911
Kommunal skattesats	21,64	21,64	21,64	21,64	21,64
Verksamhetens intäkter (mnkr)	458	457	460	482	501
Verksamhetens kostnader (mnkr)	1 877	1 870	1 974	2 078	2 219
Avskrivningar (mnkr)	80	83	88	93	107
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	1 499	1 496	1 636	1 688	1 825
- i kronor per invånare	55 981	55 317	59 385	60 539	65 368
Nettokostnadsandel (%)	95,7	91,6	95,1	92,6	99,6
Nettoinvesteringar (mnkr)	224	165	207	362	509
Tillgångar (mnkr)	1 952	2 113	2 166	2 426	2 846
Låneskuld hela koncernen (mnkr)	1 092	1 096	960	1 170	1 569
Varav:					
- kommunen	549	588	483	692	1 052
- Stenungsundshem AB	449	421	398	398	445
- Stenungsund Energi+Fjärrvärmestiftelsen	67	62	57	57	57
- Soltak AB	23	23	21	20	15
- SBRF	4	2	1	3	-
Låneskuld i kronor per invånare	40 781	40 527	34 838	41 961	56 196
Eget Kapital (mnkr)	321	474	560	697	704
Årets resultat (mnkr)	67,6	138,2	85,6	137,0	7,9
Soliditet, inkl hela pensionsskulden (%), fullfond	16,5	22,4	25,8	28,7	24,7

Tillkännagivande om justerat protokoll

Protokollet har justerats. Justeringen har gjorts offentlig genom anslagsbevis på kommunens anslagstavla.

Kommunfullmäktige

Justeringsdatum: 2022-11-30

Paragrafer: 178-198

Datum då anslaget sätts upp: 2022-12-01

Datum då anslaget tas ned: 2022-12-23

Protokollet förvaras på kommunkansliet.

Maja-Liisa Odelius
sekreterare

§ 181

Dnr: KS 2022/445

Strategisk plan 2023-2025, budget 2023

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. Fastställa anslaget för Politisk verksamhet till 12 678 tkr och därmed fastställa den fördelning inom anslaget som är avsatt för revisionen på 10 % motsvarande 1 268 tkr.
2. Fastställa att partistödet för 2023 utgår med en budgetsumma motsvarande 45 % av det i juli året före budgetåret gällande prisbasbelopp, multiplicerat med antalet ledamöter i kommunfullmäktige. Denna summa fördelas i ett grundbelopp på 20 % som delas lika till varje parti som är representerade i fullmäktige och ett mandatstöd som uppgår till 80 % av budgeterat belopp per mandat och år.
3. Fastställa kommunens låneram för nyupplåning till 360 mnkr för 2023.
4. Fastställa dokumentet "Strategisk plan 2023-2025, Budget 2023" med däri ingående ramar för drift och investeringar.
5. Fastställa de ekonomiska styrprinciperna.

Reservationer och särskilda uttalanden

Annika Åberg-Darell (V), Birgit Lökvist (V) och Truls Johannessen (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag avseende beslutspunkt 1 och ändringsförslag.

Linda-Maria Hermansson (C), Mattias Vernberg (C) och Håkan Hermansson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget ändringsförslag.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunens budgetprocess antog kommunfullmäktige budget 2023 den 8 juni 2022. Vid ett valår ska, enligt kommunallagen 11 kap 10 §, budgeten fastställas av det nyvalda kommunfullmäktige varför budgeten även beslutas en extra gång i november.

Vid ett normalår föreslår kommunstyrelsen även skattesats i samband med budgeten. Skattesatsen måste enligt regelverket föreslås av kommunstyrelsen före oktober månads utgång. Då kommunstyrelsen inte hade några inplanerade sammanträden i oktober föreslogs skattesatsen i september och antogs av kommunfullmäktige i oktober. Skattesatsen beslutades till 21,64 per skattekrone, vilket är oförändrat jämfört med år 2022.

Detta protokoll är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

Jämfört med juni månads budget har ett antal poster reviderats. Bland annat ligger ny skatteunderlagsprognos till grund för skatte- och bidragsintäkterna, ny pensionskostnadsprognos ligger till grund för pensionskostnaderna, nya antaganden om räntehöjningar har gjorts, uppräknig av personalkostnader har reviderats, förslag till effektiviseringar på grund av det höga kostnadsläget har lagts till och satsningar och politiska prioriteringar har reviderats.

Beslutsunderlag

Beslut kommunstyrelsen 2022-11-07 § 296

Tjänsteskrivelse 2022-10-31

Strategisk plan 2023-2025, Budget 2023 höst

Budgetförslag 2023 höst Liberalerna, Kristdemokraterna

Budgetförslag 2023 höst Sverigedemokraterna

Budgetförslag 2023 höst Stenungsundspartiet

Budgetförslag 2023 höst Miljöpartiet

Yrkande Lärarförbundet

Yrkande Lärarnas riksförbund

Yrkande Vision

Yrkande Kommunal

Yrkande Arbetsterapeuterna

Yrkande Vårdförbundet

Yrkande Fysioterapeuterna

Förslag till beslut på sammanträdet

Olof Lundberg (S) och Maria Renfors (M) tillstyrker kommunstyrelsens förslag, det vill säga Socialdemokraternas och Moderaternas förslag till Strategisk plan 2023–2025, Budget 2023 höst. Anslaget för politisk verksamhet föreslås fastställas till 12 678 tkr.

Lisbeth Svensson (L), Nedzad Deumic (KD) och Göder Bergermo (L) tillstyrker Liberalernas och Kristdemokraternas förslag till budget 2023 med däri ingående ramar för drift och investeringar. Anslaget för politisk verksamhet föreslås fastställas till 12 451 tkr.

Björn Lundquist (SD) tillstyrker Sverigedemokraternas budget 2023 med däri ingående ramar för drift och investeringar. Anslaget för politisk verksamhet föreslås fastställas till 12 451 tkr.

Agneta Pettersson Bell (ST) och Helena Järpsten (ST) tillstyrker Stenungsundspartiets budget 2023 med däri ingående ramar för drift och investeringar. Anslaget för politisk verksamhet föreslås fastställas till 12 451 tkr.

Detta protokoll är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

Johan Thunberg (MP) och Jimmy Lövgren (MP) tillstyrker Miljöpartiets budget 2023 med däri ingående ramar för drift och investeringar. Anslaget för politisk verksamhet föreslås fastställas till 12 366 tkr.

Annika Åberg-Darell (V) föreslår att anslaget för politisk verksamhet fastställs till 11 028 tkr, det vill säga 2022 års budget för politisk verksamhet bibehålles 2023.

Linda-Maria Hermansson (C) föreslår som ändring av kommunstyrelsens förslag att 2 mnkr flyttas från kommunstyrelsens pott för oförutsedda utgifter och i stället tillförs Måltids budget för att kompensera för ökade livsmedelskostnader.

Håkan Hermansson (C) tillstyrker Linda-Maria Hermanssons (C) ändringsförslag.

Maria Renfors (M) föreslår att kommunfullmäktige avslår Linda-Maria Hermanssons (C) ändringsförslag.

Annika Åberg-Darell (V) föreslår som ändring av kommunstyrelsens förslag att besparingen inom verksamhet Kultur/Fritid (- 1 681 tkr) ej görs.

Maria Renfors (M) föreslår att kommunfullmäktige avslår Annika Åberg-Darells (V) ändringsförslag.

Katja Nikula (S) föreslår som tillägg till kommunstyrelsens förslag beslutspunkt 1 att kommunfullmäktige fastställer den fördelning inom anslaget som är avsatt för revisionen på 10 % motsvarande 1 268 tkr.

Beslutsgång

Ordförande frågar först om kommunfullmäktige kan bifalla beslutspunkt 2-3 samt 5 i kommunstyrelsens förslag och konstaterar att så sker.

Ordförande meddelar att det finns fyra olika förslag gällande beslutspunkt 1, anslaget för politisk verksamhet: Socialdemokraternas och Moderaternas förslag (12 678 tkr), Liberalernas och Kristdemokraternas förslag, Sverigedemokraternas förslag, Stenungsundspartiets förslag (12 451 tkr), Miljöpartiets förslag (12 366 tkr) och Vänsterpartiets förslag (11 028 tkr).

Ordförande redogör även för att det finns fem olika förslag avseende beslutspunkt 4, Budget 2023 med däri ingående ramar för drift och investeringar: Socialdemokraternas och Moderaternas förslag, Liberalernas och Kristdemokraternas förslag, Sverigedemokraternas förslag, Stenungsundspartiets förslag och Miljöpartiets förslag.

Ordförande börjar med att ställa Socialdemokraternas och Moderaternas förslag (12 678 tkr), Liberalerna och Kristdemokraternas, Sverigedemokraternas, Stenungsundspartiets förslag

Detta protokoll är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

Fotokopians överensstämmelse med originalet intygas: *M.L.O.*

(12 451 tkr), Miljöpartiets förslag (12 366 tkr) och Vänsterpartiets förslag (11 028 tkr) avseende beslutspunkt 1, anslag för politisk verksamhet, mot varandra. Ordförande konstaterar att kommunstyrelsen bifallit Socialdemokraternas och Moderaternas förslag gällande beslutspunkt 1.

Ordförande ställer sedan Socialdemokraternas och Moderaternas förslag, Liberalernas och Kristdemokraternas förslag, Sverigedemokraternas förslag, Stenungsundspartiets förslag och Miljöpartiets förslag avseende beslutspunkt 4 mot varandra. Ordförande konstaterar att kommunstyrelsen bifallit Socialdemokraternas och Moderaternas förslag gällande beslutspunkt 4, Budget 2023 med däri ingående ramar för drift och investeringar.

Slutligen prövar ordförande de ändrings- och tilläggsförslag som lagts fram under överläggningarna:

Ordförande frågar om kommunfullmäktige kan anta Linda-Maria Hermanssons (C) ändringsförslag och konstaterar att kommunfullmäktige avslagit ändringsförslaget.

Ordförande frågar om kommunfullmäktige kan anta Annika Åberg-Darells (V) ändringsförslag och konstaterar att kommunfullmäktige avslagit ändringsförslaget.

Ordförande frågar om kommunfullmäktige kan anta Katja Nikulas (S) tilläggsförslag gällande beslutspunkt 1, det vill säga att fastställa den fördelning inom anslaget som är avsatt för revisionen på 10 % motsvarande 1 268 tkr, och konstaterar att så sker.

Beslut skickas till

Karolina.ringmark@stenungsund.se

Stenungsunds kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Lars-Ebbe Sixten Pettersson

Date: 2022-11-30 09:35:06

BankID refno: 9547ff5d-afde-48e1-be45-b51ac7afa7ba

Lars-Ebbe Pettersson

Signed by: KATJA NIKULA

Date: 2022-11-30 09:00:33

BankID refno: cf118f7d-1396-4064-9fbe-0e651fc0bbd7

Katja Nikula

Signed by: Håkan Mattias Hermansson

Date: 2022-11-30 16:26:45

BankID refno: 391dda5a-1e26-4f4e-8beb-501407dbb011

Håkan Hermansson

Signed by: SANIDA OKANOVIC

Date: 2022-11-30 08:44:33

BankID refno: 9b220dc7-eb75-44e0-ac1d-497057e3cb5f

Sanida Okanovic